THE LIBRARY OF CONGRESS (GRATIS)
REFERENCE DEPARTMENT
SERIALS DIVISION
WASHINGTON, DC 20025 DM

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

LAISVOJO PASAULIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS
4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TELEFONAS (312) 585-9500-1-2-3

Vol. LXXXII Kaina 60 c. ŠEŠTADIENIS — SATURDAY, RUGSĖJIS — SEPTEMBER 17, 1988 Nr. 182

„LKB Kronika", Nr. 76

Eina nuo 1972 metų
Perskaitęs duok kitam!
Jei gali, padaugink!

Pareiškimai ir protestai

TSKP CK Generaliniam sekretoriui M. Gorbačiovui

Nuorašai:

1. Lietuvos vyskupams ir vyskupijų valdytojams
2. TSRS KGB Generaliniam Viršininkui Čebrikovui
3. TSRS Generaliniam prokurorui
4. Jaunimo laidų redakcijai
5. LTSR prokurorui
6. „Komjaunimo Tiesa" redakcijai
7. „Valstiečių laikraštis" redakcijai
8. „Komunistinis rytojus" redakcijai
9. Alytaus m. ir raj. švietimo skyriui
10. Alytaus m. prokurorui

Gražulių šeimos ir kitų dalyvių

Pareiškimas

Gerb. Generalini Sekretoriau, pareiškimais kreipėmės į Jus ir į kitas instancijas. Nesulaukę jokio raštiško atsakymo, siunčiame šių pareiškimų tekstus. Informuojame, kaip vietinė valdžia bei spauda reagavo į mūsų skundus.

1987.III.17 d. per Alytaus raj. ir miesto prokuroro pavaduotoją J. Balčių LTSR prokuroro padėjėjas Bakučionis sušaukė kai kuriuos šeimos narius, jaunimo atstovus ir nepilnamečių vaikų tėvus. Nustebome, kad sukvietimo tikslas buvo ne teisingai atsakyti į mūsų pareiškimus, bet pareigūnų akivaizdoje apkaltinti ir pasijuokti iš mūsų.

Bakučionis aiškino, kad svečių tarpe buvo tokių, kurie neturėjo nieko bendro su Gražulių šeima, nes kai kurie iš jų buvo net 10 metų jaunesni už gimtadienį švenčiančias.

LTSR prokuroro padėjėjas nepacitavo nė vieno straipsnio, kuris nurodytų, ką, kokiame giminystės laipsnyje ir kokio amžiaus galima pakviesti į svečius. Tarp 50-ties gimtadienio dalyvių įsibrovę pareigūnai rado tik 7 nepilnamečius. Tarp jauniausio nepilnamečio ir vyriausios iš sukaktuvininkių buvo 9 metų skirtumas.

Bakučionis įtikinėjo, kad pareigūnai, įsibrovę be orderio, nepažeidė jokio įstatymo. Tačiau LTSR Konstitucijos 53 straipsnis sako: „Niekas neturi teisės be įstatyminio pagrindo įeiti į butą prieš jame gyvenančių asmenų valią".

Apylinkės pirmininkas Rubliauskas Gražulienei pasakė: „Atvykome pažiūrėti, kas panaudoja patalpas", o kiti „reido" dalyviai, nesulaukę šeimininkės, pradėjo brautis į patalpas, kur linksminosi jaunimas.

Bakučionis toliau teisino pareigūnus: „Įsakas juos įpareigoja imtis priemonių auklėjant nepilnamečius. Ryšium su tuo yra glimas reidas ir į Gražulių šeimą". Perskaitė pareigūnų aiškinimą, kad jie, pravažiuodami keliu, išgirdo muziką, pamatė ryškią šviesą ir du nepilnamečius.

(Bus daugiau)

Dar vienas vaizdas iš Lietuvos didžiųjų demonstracijų Vilniuje, Vingio parke, kuriose, kaip vėliau užsienio agentūros skelbė, dalyvavo apie 200-240 tūkstančių žmonių. Nuotraukoje pačiame centre, priekyje, yra laikomas spygliuotų vielų vainikas (vos įžiūrimas) su skersai ištiesta maža tautine vėliava. Šonuose jaunuoliai asistuoja su dviem didelėm trispalvėm, o už jų minia žmonių. Lietuva, 1988 m. rugpjūčio mėn. 23 d.

Naujos demonstracijos Vilniuje ir Kretingoje

Žemaičių protestas prieš stalinistus

Vilnius. — *Antanas Terleckas, kaip praneša LIC, Lietuvos Laisvės Lyga rugsėjo 28 d., 6 val., ruošia mitingą Vilniaus Gedimino aikštėje paminėti „tą dieną 1939 m., kai Hitleris „atidavė" Lietuvą Stalinui". Tą pačią dieną, 6 val., Kretingoje pramatomas mitingas, kurį organizuoja trys kretingiečiai. Po jų viešu pareiškimu pasirašė daugelis kitų, kurie yra kviečiami į prokuratūrą bei miliciją, gąsdinami ir priverčiami šių planų atsisakyti. Pasak Terlecko, „rajonuose staliniečiai dar turi labai didelę galią", kaip liudija rajoninio laikraščio „Švyturio" piktas straipsnis prieš rugpjūčio 23 d. mitingo dalyvius.*

Pateikiame kretingiečių pareiškimą Kretingos miesto darbo žmonių deputatų tarybos vykdomajam komitetui.

Pareiškimo tekstas

Mes, žemiau pasirašiusieji, manome, kad š.m. rugpjūčio 30 d. „Švyturyje" paskelbtas straipsnis dėl sambūrio miesto centre siekė dviejų tikslų: 1) Moraliai paremti staliniečius, kurie dėl TSKP generalinio sekretoriaus reformų yra pasimetę; 2) Įbauginti buvusio ir būsimų mitingų stalinizmui ir hitlerizmui pasmerkti organizatorius.

Minėtas stagnacijos laikus primenantis straipsnis parodė mums, kad vykdomojo komiteto darbuotojai: 1) Neskaito tarybinės spaudos, 2) Bijo kartu su Gorbačiovu, Yakovlevu ir kitais Politbiuro nariais žengti nurodytų persitvarkymo, naujo politinio mąstymo, keliu. 3) Serga tautinio nihilizmo bei kosmopolitizmo liga.

Jeigu Jūs būtumėte perskaitę lietuvių tarybinėje spaudoje paskelbtą Sąjūdžio surengtų mitingų oratorių kalbas, nevadintumėte kretingiškių susirinkimo dalyvių minčių šūkaliojimais, rėkavimais, už kuriuos reikia sodinti į kalėjimą arba bausti piniginėmis baudomis. Priekaištaujate, kad mes savo skelbimus klijavome ant stulpų, tvorų, platinome bažnyčiose. Lygiai taip pat elgėsi Sąjūdis iki jiems neleidote apie savo rengini prabilti per televiziją, informuoti tautą per spaudą. Tačiau, net „Tiesa" nedrįso jų dergti, apsiribojo vien nutylėjimu.

Abejingi savo tautai

Ar neatrodo Jums, kad gerokai persistengėte? Drįstame apkaltinti Jus abejingumu savo tautai, jos istorinei tragedijai, be galo sunkiai dabarčiai. Ar negalvojate, kad ir Jums gali tekti atgailauti, kaip Juozapui Baltušiui ir į jį panašiems? Bent girdėjote apie jo „išpažintį" „Vakarinėse Naujienose", nr. 125. Mokytojas Antanas Vaitkevičius Nr. 197 prikišo Baltušiui, kad nė vienas iš jo kolegų rašytojų nesugebėjo pademonstruoti prieš visą pasaulį, jog nesutinka su Stalino teroru ir nužmogėjimu. Mokytojas klausia Baltušį: kodėl baugu dabar stoti akistaton su sąžine? Vaitkevičius samprotauja: stalinizmo ideologija, pagrindinis kaltininkas, tad be lietuvių tarpininkų net ir tokio proceso vykdymas (trėmimų — mūsų pastaba) būtų buvęs neįmanomas.

Žinoma, dėl Jūsų primetamų kaltinimų šiandien niekas mūsų neištrems į Sibirą, neuždarys į kalėjimą 25 metams. Tačiau, pats tas straipsnis yra kriminalinis nusikaltimas prieš lietuvių tautą. Tai akcentuojame todėl, kad kada nors nesiteisintumėte, jog nesuvokėte savo veiksmų prasmės.

Esate bailūs ir abejingi tautinėms lietuvių aspiracijoms, nes poeto Sigito Gedos žodžiais „Užaugote šėtono paunksmėje". Todėl negalvojame nusigręžti nuo jūsų.

Mes rugsėjo 28 d., 6 valandą susirinksime į tą pačią miesto aikštę prisiminti, kad lygiai prieš 49 metus Hitleris pasidavė Stalino spaudimui perleisti jam neklusnią Lietuvą, kuri 1918 m. išsiveržė iš Rusijos jungo.

Kviečiame jus tą dieną atvykti į Tarybų aikštę, kartu su mumis protestuoti prieš aną dviejų grobikų sandėrį, kurio pasekmes jaučiame ir šiandien.

Bronius Poškus
Sigitas Martišius
Felicija Martišienė

Kretinga
1988 m. rugsėjo 5 d.

Pabėgo prezidento brolis

Washingtonas. — Šiuo metu Afganistano prezidento brolis sako, jog sovietų remiama Kabulo vyriausybė labai mažai teturi paramos iš pačių afganų ir turės pasitraukti, kai paskutiniai sovietų daliniai pasitrauks iš jų krašto.

Sedigullah Rahi aptaria savo brolį, prezidentą Najibullah, kaip sadistą, melagį ir paklusnų Sovietų Sąjungos tarną, kuris stropiai vykdo sovietų įsakymus.

Rahi paliko savo kraštą, pabėgdamas į Pakistaną liepos mėnesį ir buvo mielai laisvės kovotojų priimtas. Jam, jo žmonai ir dviem vaikam Amerika suteikė pabėgėlio statusą ir leido apsigyventi šiame krašte. Kai atvyko į Ameriką, jis Valstybės departamente apie Afganistano reikalus kalbėjo spaudos atstovams. „Dabartinis režimas negalės ilgai išsilaikyti, kai sovietų pajėgos išvyks iš Afganistano". Šiuo metu sovietai išvežė maždaug pusę savo kariuomenės.

Jiems nerūpi tautiniai reikalai

Rahi, kuriam 37 metai, kalbėjo per vertėją, kurį parūpino Valstybės departamentas. Jis sako, jog „dabartiniai Afganistano vadai neturi nieko daugiau mintyje, kaip tik apsisaugoti save ir savo interesus, negalvodami nieko apie krašto tautinius reikalus". Jis pramato, kad jo brolis Najibullah ir jo bendradarbiai gali pasitraukti į Sovietų Sąjungą arba į kitus komunistinius kraštus, jei laisvės kovotojai perims Afganistano kontrolę.

Jis pasakė, kad Najibullah turi dar du kitus brolius, kurie „dirba KGB". Jis mano, jog sovietai darys viską, kad galėtų išlaikyti šį Kabulo režimą, jei reikės, net sudaryti koaliciją su kitomis partijomis ar grupėmis. „Vieninteliai žmonės, kurie palaiko dabartinį režimą, yra sovietai" sakė Rahi. „Afganistano režimo moralė yra tikrai žema, tačiau mujahedeen pajėgos džiaugiasi labai aukšta morale", pasakojo Rahi.

Jam gimus buvo duotas tik vienas Sediqullah vardas, taip kaip ir jo broliui Najibullah, bet jis vėliau prisidėjo sau Rahi pavardę. Jam padėjo pabėgti afganų partizanų vadas Ahmed Massoud, kuris vadovauja šiaurės rytų daliai, netoli nuo Kabulo sostinės. Rahi prieš pabėgdamas dirbo Kabulo banke.

— **Argentinoje** Buenos Aires teisme liudijo iš Los Angeles atvykusi Cecilia Miller, kad Josef Schwammberger 1943 m. pakorė žydą. Jis buvęs stovyklos komendantu Lenkijoje ir ji sakosi mačiusi tą įvykį. Ji tada buvo 13 metų amžiaus. Prieš 30 metų jis gavo Argentinos pilietybę. Jei teisėjas nuspręs, kad jis kaltas, tai bus pirmas įvykis Pietų Amerikoje, kad buvęs nacis bus išduotas Vokietijai.

Sovietų istorikai pateikia daugiau žinių apie Chruščiovo pasiųstus karius į Kubą 1962 m. Amerikiečių žvalgyba manė, kad sovietai atsiuntė tik 4,500 karių, bet dabar sovietai sako, kad buvo 42,000 kareivių. Chruščiovas tai padaręs neatsiklausęs Politbiuro, įskaitant ir raketų pristatymą.

KATALIKAI PASAULYJE

Šv. Stepono sukaktis Vengrijoje

Pirmojo Vengrijos karaliaus šventojo Stepono 950-tųjų mirties metinių proga popiežius Jonas Paulius II parašė laišką Vengrijos kardinolui Laszio Paškai, kreipdamasis į visus šio krašto vyskupus, kunigus ir pasauliečius. Šv. Tėvas pirmiausia nurodo dvasinius ir žmogiškuosius šv. Stepono bruožus: jis ryžtingas Bažnyčios gynėjas, įstatymų leidėjas, maldingas Marijos garbintojas iki pat mirties, Mariją pavadinęs „Magna Regina Hungarorum" — didžiąja vengrų tautos karaliene.

Vengrų tautos krikščioniškasis tikėjimas nuo pat pradžios buvo paženklintas nuoširdžiu pamaldumu į Mariją. Šv. Tėvas laiške primena, kad nusiųsdamas karališką vainiką karaliui Steponui, popiežius Silvestras II norėjo užantspauduoti tą suvereninę laisvę, prie kurios vengrų tauta per ilgus šimtmečius buvo taip prisirišusi.

Jono Pauliaus II apaštalinis laiškas buvo skaitomas per iškilmingas pamaldas, kuriomis buvo paminėtas Karaliaus Stepono mirties jubiliejus ir užbaigti Marijos metai.

Mišių pabaigoje kardinolas Paškai pranešė, kad, pritariant Vengrijos valdžiai, Vengrijos vyskupų konferencija kviečia popiežių Joną Paulių II apsilankyti Vengrijoje. Raštiškas kvietimas buvo įteiktas apaštališkajam nuncijui ir specialiam Šv. Tėvo pasiuntiniui arkivyskupui Colasuonno. Kvietimą apsilankyti Vengrijoje skirtą Jonui Pauliui II asmeniškai Šv. Tėvo nuncijui įteikė ir Vengrijos ir valstybės prezidentas Bruno Straub.

NAUJAS PALAIMINTASIS AFRIKOJE

Popiežius Jonas Paulius II iškilmingų šv. Mišių metu paskelbė palaimintuoju kun. Juozą Gerardą, prancūzų misionierių, kuris atvykęs į Lesotho pradėjo skelbti krikščionybę. Čia jis 60 metų mokė Zulu gentis ir Basotho žmones tikėjimo tiesų. Mirė 1914 m. Beatifikacijos Mišios buvo ant specialiai paruošto balto ir aukštai iškelto altoriaus už Maseru miesto. Iškilmes vėliau trukdė smarkus lietus. Po Mišių popiežius tuoj nuvyko į ligoninę, kurioje lankė tuos ligonius, kurie dieną prieš tai buvo sužeisti autobuse, kai jį buvo pagrobę teroristai. Čia jis meldėsi už žuvusius ir laimino 20 sužeistųjų, įteikdamas visiems po rožinį. „Aš atvykau čia kaip taikos piligrimas, nešdamas susitaikinimo dvasią", kalbėjo popiežius Lesotho ir pietinės Afrikos žmonėms.

MEDALIAI METROPOLITUI

Kardinolas Willebrands, dalyvaudamas stačiatikių pamaldose Kijeve, metropolitui filaretui įteikė aukso medalius iš I-ojo ir II-ojo šimtmečio, vaizduojančius pirmuosius krikščionis, kurie buvo priversti dėl tikėjimo slėptis katakombose.

TRUMPAI IŠ VISUR

— **Washingtone** po dviejų dienų pasitarimų, įvykusių tarp Nikaragvos laisvės kovotojų vadovų ir Valstybės departamento sekretoriaus George Shultzo, buvo nutarta atnaujinti pasitarimus su Sandinistų vyriausybe, galvojant, kad tuo bus pasitarnauta taikai Centro Amerikoje. Bet kartu pabrėžiama, kad prez. Ortega privalo tiems pasitarimams sudaryti sąlygas ir paleisti politinius kalinius, ypač tuos, kurie buvo suimti paskutinių mėnesių metu.

— **Varšuvoje** po antrųjų pasitarimų su vyriausybe, Solidarumo vadas Lech Walesa pranešė spaudai, jog jis sutiko vėl susitikti su vidaus reikalų ministeriu Kiszczak nustatyti dienotvarkei, pagal kurią būtų vedamos derybos. Juose dalyvaus aštuoni Solidarumo atstovai ir aštuoni vyriausybės asmenys, įskaitant ir Bažnyčios atstovus. „Mes laikomės savo nusistatymo — nėra laisvės be Solidarumo", pasakė Walesa.

— **Olimpinių** žaidimų komitetas pranešė, kad 1994 m. žiemos žaidynės įvyks Lillehammer miestelyje, Norvegijoje. Aliaskos gyventojai vis tikėjo, kad tie žaidimai bus Anchorage mieste.

— **Budapešte** Izraelio min. pirm. Y. Shamir pareiškė, kad Izraelis ir Vengrija susitarė atnaujinti diplomatinius ryšius, kurie buvo nutraukti prieš 21 metus.

— **NBC** televizijos stotis transliuoja olimpinius žaidimus. Kad galėtų transliuoti, stotis turėjo sumokėti Seoulo komitetui 300 mil. dol. Be to, stočiai techninis pertransliavimas kainuos 140 mil. dol., o visi instrumentai dar 40 mil. dol. Nežiūrint šių išlaidų, stotis mano turėti 75 mil. dol. pelno. Už 30 sekundžių skelbimą kompanijos moka 330,000 dol., jei tai yra perduodama pagrindiniu laiku. Dažniausiai šiuos skelbimus duoda įvairios gėrimų ir maisto kompanijos. NBC televizijos personalą Seoulo mieste sudaro 1,100 darbininkų. Jie naudos 1,000 televizijos aparatų, 100 filmavimo aparatų, 7,500 video filmų, naudosis malūnsparniu ir 15 didžiulių kambarių žinių paruošimui bei žaidynių suredagavimui.

— **Maksvoje** sostinės mokyklose pamokos bus tik penkias dienas savaitėje. Anksčiau būdavo šešias. Mokytojai ir mokiniai turėsią daugiau laiko skaitymui, pasiruošimui ir sportui.

KALENDORIUS

Rugsėjo 17 d.: Robertas, Sigutė, Kolumba, Sintautas.

Rugsėjo 18 d.: Lukas Evangelistas. Irena, Mingaila, Jorūnė, Galmantė, Stefanija.

Rugsėjo 19 d.: Januarijus, Zuzana, Arnulfas, Konstancija, Praurimė, Vytė, Girvinas, Vilhelmina.

Rugsėjo 20 d.: Eustachijus, Fausta, Jolita, Tautgirdė, Vainoras, Bernardas.

ORAS CHICAGOJE

Saulė teka 5:31, leidžiasi 5:59.

Temperatūra šeštadienį 83 l., sekmadienį 80 l.,. pirmadienį 73 laipsniai.

Iš Ateitininkų GYVENIMO

REDAGUOJA Jonas Žadeikis. Informacinę medžiagą ir nuotraukas siųsti: 4048 W. 91st Pl., Oak Lawn, IL 60453. Tel. 312-424-4150.

ATEITININKŲ FEDERACIJOS RINKIMŲ REIKALU

Moksleivių kuopų valdybų ir globėjų dėmesiui

Ateitininkų Federacijos vado ir Tarybos rinkimų sėkmingam pravedimui yra reikalingi įžodį davusių moksleivių sąrašai. Rinkimų komisija prašo kiekvieną kuopą prisiųsti sąrašus su adresais tiesiog R. Komisijai iki rugsėjo 30 d. Siųsti:

Ateitininkų Federacijos
Rinkimų Komisija
c/o Romas Čepulis
2945 Forest Lane
Willoghby Hills, OH 44094.

Pavieniai gyvenančių ateitininkų dėmesiui

Rinkimų komisija prašo visus vienetams nepriklausančius ateitininkus, norinčius dalyvauti Ateitininkų Federacijos rinkimuose, apie tai pranešti Rinkimų komisijai aukščiau pateiktu adresu iki rugsėjo 30 d.

Adresus pakeitusių dėmesiui

Sklandesniam ir tikslingesniam rinkimų pravedimui, Rinkimų komisija prašo visus Sendraugių sąjungos narius, paskutinių dvejų metų laike pakeitusius adresus, pranešti savo naujuosius adresus Rinkimų komisijai (aukščiau pateiktu adresu) iki rugsėjo 30 d.

Rinkimų Komisija

PARTIZANO DAUMANTO KUOPA PRADEDA 1988-89 METŲ VEIKLĄ

Chicagos vakarinių priemiesčių Partizano Daumanto ateitininkų kuopa savo 1988-89 veiklos metus pradeda sekmadienį, rugsėjo 25 d. Kviečiami visi vaikai nuo 5 metų amžiaus, kurie nori būti ateitininkais, o taip pat visi vaikai jau dabar priklausantieji kuopai ir jų visų tėveliai.

Visi prašomi dalyvauti 11:00 val. ryto šv. Mišiose, de Andres koplyčioje. Registracija prasidės 12:30 v. p.p. Ateitininkų namuose. Nario mokestis — 25 dol. vienam vaikui, 30 dol. dviem vaikams. Visi tėveliai prašomi susimokėti šį mokestį registracijos metu. Po registracijos įvyks gegužinė. Bus užkandžiai, o taip pat vaikų ir tėvelių olimpiada.

Šių metų tema yra „Tautosakos lobynas". Susirinkimai vyks žemiau išvardintomis datomis — sekmadieniais 12:30 v. p.p. Ateitininkų namuose:

rugsėjo 25 d. — registracija, gegužinė, olimpiada
spalio 9 d.
lapkričio 13 d.
gruodžio 11 d. — Kalėdų eglutė
sausio 8 d.
vasario 8 d.
vasario 5 d.
kovo 12 d.
balandžio 9 d.
gegužės 20 d. — Šeimos šventė (?).

Taip pat yra numatytos dvi iškylos: jų datos bus paskelbtos vėliau.

Kuopos vyriausia globėja yra Laima Petroliūnienė (tel. 312—969-0162). Tėvų komitetą sudaro dr. Teresė Kazlauskienė (pirm.), dr. Irena Jurjonienė (sekr.), Audronė Norušienė (ižd.), Danutė Liaugaudienė ir Nijolė Nausėdienė (narės), dr. Roma Kuprienė (koresp.).

„ATEITES" ŽURNALO VAKARAS

Spalio 1 d., šeštadienio vakare, Jaunimo centro didžiojoje salėje įvyks „Ateities" žurnalo metinis vakaras. Į vakarą susirinks žurnalo draugai ir rėmėjai. Vakaro metu bus įteiktos žurnalo jaunųjų kūrėjų premijos. Taip pat vakaro dalyviai susipažins su naujuoju žurnalo redaktorium.

Vakaro dalyviai džiaugsis skania vakariene, kurią paruoš mūsų gabioji šeimininkė Ona Norvililenė. Po vakarienės dezertui bus net du nuotaikingi vaidinimai pirmajame susipažinsime su Montegauskų ir Kapulevičių atžalomis Romuku ir Julyte, o antrajame sužinosime kas tas Maironio Divitis. Po programos bus šokiai ir dainos grojant ..Žara" orkestrui.

Vakarui vietas užsakyti reikia jau dabar, skambinant p. Irenai tel. 434-2243. Reikia pastebėti, kad atskiro įėjimo į šokius nebus — kvietimai yra tik viso vakaro programai, su vakariene. „Ateities" vakaro rengėjai kviečia visus Chicagos lietuvius nuotaikingame vakare dalyvauti, pasidžiaugti jaunaisiais kūrėjais, praleisti linksmai vakarą ir paremti „Ateities" žurnalą.

ATEITIES AKADEMINIS SAVAITGALIS

Chicagos lietuvių kultūrine tradicija tapo „Ateities" Akademinis svaitgalis, kuris šįmet vyks rugsėjo 30 — spalio 2 d. Jaunimo centro Čiurlionio galerijos patalpose ir Ateitininkų namuose Lemonte.

Savaitgalis prasidės jaunųjų rašytojų ir poetų vakarone Jaunimo centro kavinėje penktadienį, rugsėjo 30 d., 7:30 v.v.

Šeštadienio paskaitos vyks Jaunimo centro Čiurlionio galerijos patalpose; jos prasidės 11:00 v.r. su Viktoro Nako paskaita apie dabartinius įvykius Lietuvoje, o ją seks Dainos Kojelytės paskaita 1:00 v. p.p. Iš tikrųjų, Lietuva ir bus Akademinio savaitgalio dėmesio centras ir sekmadienio paskaitose.

Šeštadienio vakare Jaunimo centro didžiojoje salėje įvyks „Ateities" žurnalo vakaras, kuriame dalyvauti kviečiami visi Akademinio savaitgalio dalyviai. Sau vietas vakare rezervuoti reikia skambinti jau dabar p. Irenai tel. 434-2243.

Sekmadienio programa vyks Ateitininkų namuose Lemonte. 12:00 valandą atidaroma jaunųjų dailininkų paroda, o 1:00 v. p.p. klausysimės dr. Vytauto Bieliausko. Po jo išgirsime doc. Vytauto Skuodžio paskaitą apie Lietuvos Laisvės lygą ir išeiviją ir inž. Pilypo Naručio žodį.

„Ateities" Akademinio savaitgalio rengėjai kviečia visus rugsėjo 30 — spalio 2 d. savaitgalį pasižymėti savo kalendoriuje ir planuoti savaitgalio programoje dalyvauti.

Jaunučių stovyklos Dainavoje mergaičių ir berniukų būrelių vadovės ir vadovai.
Nuotr. **Gailės Radvenytės**

KAS AŠ ESU? ŽMOGUS

ANTANAS RUBŠYS

— Tėte, paskaityk, man, — prašo mažasis Jonukas.

O tėtė labai užsiėmęs su savo knygomis. Norėdamas kuo nors užimti savo mažylį sūnų, tėtė paima nuo stalo seną pasaulio žemėlapį, sukarpo jį į gabaliukus ir paduoda Jonukui. Sako:

— Jonuk, pažaisk! Sudėk pasaulį!

Tėtė skuba prie savo knygų. Jonukas turės darbo visam vakarui.

Vos už pusvalandžio Jonukas atskuba pas tėtę.

— Tėte, tėte, žiūrėk!

Jonukas veda tėtę prie stalo. Tėvas išplečia akis. Nejaugi! Tikrai! Visi žemėlapio gabaliukai savo vietoje.

— Jonuk, kaip tu taip greitai sudėjai žemėlapį?

— Ooo! Tai buvo labai lengva! Ar radau antroje žemėlapio pusėje nupieštą žmogų. Aš dėjau žmogų iš gabaliukų. Kai žmogų sudėjau, visas pasaulis buvo tvarkoje!

Pradžios knygos 2-asis ir 3-sis skyriai telkia dėmesį į Žmogų — **'Adam.** Hebraiškasis žodis 'Adam čia reiškia žmoniją. Ir lietuvių kalboje žodžius „žmogus" ir „žmonės" naudojame bendra prasme. Sakome, kad visi žmonės yra lygūs, nes kiekvienas asmuo — vyras ir moteris — yra gyva ir mąstanti — mylinti būtybė. Mes žodį „žmogus" naudojame ir vyrui atskirti nuo moters. Hebrajų kalba turi atskirus žodžius žmogui-vyrui ir žmogui—moteriai paženklinti: **'iš**-vyras ir **'išša'**-moteris. Žodžiai 'iš ir 'išša' sukuria sąskambį, kurio neįmanoma atkurti mūsų kalbos žodžiais „vyras" ir „moteris". Vysk. A. Baranauskas, versdamas **Pradžios** knygą, bandė sukurti šį sąskambio žaismą žodžiais „vyras" ir „vyrienė".

Pasakojimas apie Žmogaus sukūrimą

Pradžios knygos pasakojimas apie žmoniją — 'Adam apima vyro ir moters sukūrimą. Pasakojimu norima atsakyti į gyvenimišką klausimą: Kodėl žmonija — vyras ir moteris — nori būti tokia, kokia yra? Kodėl žmonija — vyras ir moteris — pasimeta klystkeliuose, ieško sau vargo ir kerta šaką ant kurios sėdi? Pasakojimas duoda vaizdų atsakymą: Dievas kuria vyrą kaip puodžius lipdo puodą (Pr. 2,7), o moterį Dievas kuria kaip chirurgas (Pr 2,21-23). Atsakymas nėra moksliškas, bet religinis. Jame nemokoma, kaip žmonija buvo sukurta, bet paaiškinama kas yra žmonija.

Žmogus-vyras yra trapus bei dužlus, nes iš žemės dulkių: žmogus-vyras yra didingas bei orus, nes įkvėptas gyvybės alsavimu. Ir čia žaidžiam hebrajų kalbos žodžių sąskambiu: 'Adam, nes iš 'adamah, t.y. Žeminis, nes iš žemės. 'Adamah yra rusva žemė — molis; 'Adam — Rusvas žeminis, nes iš rusvos žemės-molio. Pasakojimas apie žmogaus-vyro sukūrimą turi žemdirbystės foną. Žemė yra žemdirbio gyvenimo scena. Mirtis grąžina žmogų į žemę. Tačiau žmogus yra savitas gyvūnas tarp pasaulio gyvūnų, nes yra įkvėptas Dievo „gyvybės alsavimu". Todėl jis gali prijaukinti kūriniją, duoti jai vardą, — kurti kultūrą ir civilizaciją.

Žmogus-vyras yra ypatingas Dievo kūrinys, nes Dievo įkvėptas „gyvybės alsavimas" duoda žemės dulkėms gyvybę. Žmogus-vyras, pagal kūrimo pasakojimą, nėra sudėtas iš dužlaus kūno ir nemirtingos sielos, bet yra **įkūnytas Aš** — psichosomatinė vienybė — asmuo.

Vienišumas žmogų kankina. Žmogus-vyras negali būti vienas. Visa jo būtis reikalauja ir liudija poreikį būti ryšyje ir santykiauti su Dievu — savo Kūrėju, su gamta, su žmogumi-moterimi. Žmogus-vyras švyti laisve rinktis ir apsispręsti. Laisvė yra iškiliausias „gyvybės alsavimo" bruožas ir Dievo — žmogaus Kūrėjo dovana žmogui — kūrėjėliui.

Tiesa, pasakojimas apie žmogaus-vyro sukūrimą turi buitinį žemdirbių gyvenimo foną ir atspalvį. Tačiau pasakojimo prasmė yra taip plati, kaip plati žmonija, ir apima žmonijos būtį ir buitį. Gyventi **žmogiškai,** vadinasi, yra būti kūrėjėliu Dievo-Kūrėjo sode — pasaulyje.

Moteries sukūrimą nuo vyro sukūrimo skiria gyvūnijos sukūrimas (Pr. 2,8-20). Pasakojimo seka yra neįprasta: žmogus-vyras, gyvūnija, žmogus-moteris. Ši seka krinta dėmesin ir kelia klausimą: Kodėl taip? Kodėl moteris yra kūrimo viršūnė? Atsakymą duoda pats pasakojimas: lytis yra sukurta žmogaus savybė, o ne dievybės apraiška. Moteris yra tolygios prigimties su vyru, bet nėra ta pati su juo savo lytimi. Pasakojimas paaiškina lyčių — vyro ir moters nenumaldomą veržimąsi vieno į kitą, kol abi lytys tampa „viena prigimtimi" kūdikyje. Lytis įgalina vyrą ir moterį perduoti „gyvybės alsavimą" pasaulyje.

Būdami tolygūs prigimtimi su skirtinga lytimi, vyras ir moteris jaučia potraukį tapti viena. Meilės aistra — **eros** yra paties Kūrėjo įdiegta. Ta pati prigimtis ir lytinis skirtumas daro vyrą ir moterį vienas kito antrininku ir papildu. Čia išryškėja pasakojimo sekos prasmė: moterystės ryšys apvainikuoja Dievo-Kūrėjo gerumą žmonijai. Bendrumas, kurį vyras ir moteris išgyvena moterystėje, yra Dievo-Kūrėjo įkvėptas poreikis. Lytis — lytinė meilė moterystėje įgalina dalintis Kūrėjo meile, kuri šaukia kūdikį į būtį.

Būdinga, semitinėje pasaulėžiūroje moteris buvo ir vergė, ir dievė vyrui. Būdama dieve, moteris buvo garbinama ir dalyvavo savo lytimi metiniame gamtos ciklo atnaujinime. Būdama verge, moteris buvo vyro nuosavybė. **Pradžios** knygos pasakojimas apgina moters orumą ir įamžina tikėjimo poslinkį suvokti moteryje vyrui lygų asmenį ir pripažinti moterį vispusišku vyro bendru.

(Bus daugiau)

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY (USPS-161000)

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, the **Tuesdays following Monday observance of Legal Holidays as well as Dec.** 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL.

Subscription Rates: $70.00. Foreign countries $70.00

Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesiunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokestį, atžymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	½ metų	3 mėn.
U.S.A.	$70.00	$40.00	$25.00
Kanadoje (U.S.A. dol.)	$70.00	$40.00	$25.00
Užsienyje (U.S.A. dol.)	$70.00	$40.00	$25.00
Savaitinis (Šešt. pried)	$40.00	$25.00	

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.
• Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00; šeštadieniais nedirba.

• Redakcija straipsnius taiso savo nuožiūra. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Juos grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prisiunčiamos gavus prašymą.

6132 S. Kedzie Ave., Chicago
WA 5-2670 arba **489-4441**
DR. K. A. JUCAS
ODOS LIGOS
KOSMETINĖ CHIRURGIJA
Valandos pagal susitarimą

DR. RAMUNĖ MACIEJAUSKAS
DANTŲ GYDYTOJA
9356 S. Roberts Road
Hickory Hills
Tel. 598-2131
Valandos pagal susitarimą

DR. VILIUS MIKAITIS
ŠEIMOS DAKTARAS IR CHIRURGAS
Family Medical Clinic
217 E. 127 St. — Lemont, IL 60439
Priklauso: Palos Community Hospital ir Silver Cross Hospital
Valandos pagal susitarimą
Tel. 257-2265

DR. ROMUALDAS POVILAITIS
DANTŲ GYDYTOJAS
Tel. 767-7575
5780 Archer Ave.
(6 blokai į vakarus nuo Cicero Ave.)
Valandos pagal susitarimą

DR. LINAS A. SIDRYS
AKIŲ LIGOS, CHIRURGIJA
2636 W. 71st Street
Susitarimui: treč., ketv., šešt.
436-5566

DR. KENNETH J. YERKES
DR. MAGDALEN BELICKAS
DANTŲ GYDYTOJAI
Pensininkams nuolaida
2436 W. Lithuanian Plaza Court
Tel. 925-8288

Ofs. tel. 586-3166; namų 381-3772
DR. PETRAS ŽLIOBA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6745 West 63rd Street
Val.: pirm., antr., ketv. ir penkt. 3-6; šeštadieniais pagal susitarimą

Dr. Ant. Rudoko kabinetą perėmė
DR. EDMUND E. CIARA
OPTOMETRISTAS
2709 West 51st Street
Tel. — 476-2400
Val. pagal susitarimą: pirm. ir ketv. 1-7; antr. ir penkt. 10-4; šešt. 10-2 val.

DR. ARVYDAS J. DAILIDĖ
DANTŲ GYDYTOJAS
2555 W. Lincoln Hwy. (Hwy. 30)
Olympia Fields, Ill.
Tel. 748-0033
Valandos pagal susitarimą

DR. VIJAY BAJAI, M.D., S.C.
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ — VIDAUS LIGOS IR ODOS CHIRURGIJA
(Augliai nuimami kabinete)
Priklauso Holy Cross ir Christ ligoninėms
2434 W. 71 Street, Chicago
Tel. 434-5849 (veikia 24 val.)
Pirm., antr., ketv., penkt. nuo 12 iki 6 v.v.

Ofs. 735-4477;
Rez. 246-0067; arba **246-6581**
DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
SPECIALYBĖ — NERVŲ IR EMOCINĖS LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ — AKIŲ LIGOS
3900 W. 95 St.
Tel. 422-0101
Valandos pagal susitarimą

Kabineto tel. — 582-0221
DR. JANINA JAKŠEVIČIUS JOKŠA
VAIKŲ LIGOS
6441 S. Pulaski Rd.
Valandos pagal susitarimą

DR. ALGIRDAS KAVALIŪNAS
Specialybė vidaus ir kraujo ligos
Nechirurginis išsiplėtusių venų ir hemoroidų gydymas
5540 S. Pulaski Road. Tel. 585-2802
Valandos pagal susitarimą
Penkt., antr., ketv. ir penkt.
Reikalui esant atvažiuoju ir į namus

DR. JOVITA KERELIS
Dantų Gydytoja
2659 W. 59th St., Chicago, IL
Tel. 476-2112
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL.
Tel. 598-8101
Val. pagal susitarimą

Tel. kabineto ir buto: OLympic 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1 iki 8 val vak.
išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. popiet

DR. PETRAS V. KISIELIUS
DR. EUGENE McENERY
DR. JAMES BURDEN
INKSTŲ, PŪSLĖS IR PROSTATOS GYDYMAS BEI CHIRURGIJA
155 N. Michigan Ave., Suite 324 ir
5635 S. Pulaski Rd., Chicago, IL
Tel. 565-2960 (veikia 24 val.)
Valandos pagal susitarimą

DR. IRENA KURAS
KŪDIKIŲ IR VAIKŲ LIGOS
SPECIALISTĖ
MEDICAL BUILDING
3200 W. 81st Street
Kabineto tel. RE 7-1168;
Rezid. 385-4811

Dr. Tumasonio kabinetą perėmė
DR. S. LAL
SPECIALYBĖ — VIDAUS LIGOS
2454 W. 71st Street
434-2123
Pirm. 2-7. Antr. ir ketv. 9-12. Penkt. 2-7

DR. JAMES V. HUDSON
DR. LORETA V. STONCIUS
DANTŲ GYDYTOJAI
2750 W. 71st St.
434-0201
Valandos pagal susitarimą
Pensininkams nuolaida

DR. VILIJA R. KERELYTĖ
CHIROPRAKTIKA
— Amber Chiropractic —
5522 S. Wolf Rd.
Western Springs, IL
246-4000
Valandos pagal susitarimą

Kab. tel. LU 5-0348; Rez. PR 9-5533
DR. FRANCIS MAŽEIKA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4255 W. 63rd St.
Val. pagal susitarimą: pirm. ir ketv. 12-4 6-9; antr. 12-6; penkt 10-12; 1-6.

Kab. tel. 471-3300; rez. 442-8297
VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS — ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.,
Chicago, Ill. 60652
Pirm., antr., ketv. ir penkt. pagal susitarimą

Cardiac Diagnosis, Ltd.
Marquette Medical Building
6132 S. Kedzie
Chicago, IL 60629
Tel. 436-7700
RIMGAUDAS NEMICKAS, M.D.
S. PRASAD TUMMALA, M.D.
SURENDER KUMAR, M.D.
Širdies ir Kraujagyslių Ligos
Valandos pagal susitarimą

Namų 584-5527
DR. ALGIS PAULIUS
ORTOPEDINĖS LIGOS CHIRURGIJA
6132 S. Kedzie, Chicago, Ill.
Tel. 925-2670
1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. 60120
Tel. 742-0255
Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. 598-4055
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS
(Kalba lietuviškai)
OPTOMETRISTAS
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir „Contact lenses"
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

Dr. Tumasonio kabinetą perėmė
T. RAMA, M.D.
Specialybė — Chirurgija
2454 West 71st Street
Tel. 434-1818 — Rez. 852-0889
Val.: pirm., antr. ketv. ir penkt. 3 iki 7 v.v. Tik susitarus

DR. ANTANAS G. RAZMA
Specialybė — Vidaus ir plaučių ligos
2636 W. 71st. St., Chicago, Ill.
Tel.: 436-0100
11800 Southwest Highway
Palos Heights, Ill. 60463
(312) 361-0220 (312) 361-0222

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PŪSLĖS IR PROSTATO CHIRURGIJA
2656 W. 63rd Street
Val.: antr. 1-4 v. p.p. ir ketv. 2-5 v. p.p.
Šešt. pagal susitarimą
Kabineto tel. 776-2880, rez. 448-5545

EDMUNDS VIŽINAS, M.D., S.C.
Specialybė — Vidaus ligų gydytojas
Kalbame lietuviškai
6165 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. 585-7755

Tautinė sąmonė

TAUTOS DIENĄ ŠVENČIANT

Jau praėjo Tautos šventė, kuria prisimenama sava tauta ir tautos praeities didybė. Ji buvo įvesta, minint tariamą Vytauto Didžiojo vainikavimą karaliumi. Jis nebuvo dėl kaimynų intrigų vainikuotas. Šventė buvo įvesta kartu su Marijos švente Šiluvoje, kad tauta ir jos praeitis būtų prisimenama ne tik pasaulietinėmis, bet ir religinėmis apeigomis, tuo duodant jai didesnę reikšmę ir neužmirštamą dieną. Rugsėjo aštuntoji diena buvo neužmirštama istoriškai ir religiškai.

Pavergtoje Lietuvoje vienaip tauta prisimenama, išeivijoje kitaip, bet tautos sąvoka, gerai ar ne taip gerai suprasta, buvo ir yra nuolat kartojama. Tauta vyresniajai kartai yra savaime aiškus žodis, nors ji ne visų sąmoningai suprantama. Tautą jaunoji karta supranta dažniausiai taip, kaip ją supranta svetimieji, ypač anglosaksų pasaulis. Čia tautai ir valstybei yra vienas pavadinimas.

Iš tikrųjų tauta ir valstybė yra taip skirtingos, kaip gyvenime skiriasi jos savo apraiškomis, savo tikslais, savo užmojais ir kultūriniais siekimais bei vykdymu. Tautos kūrėjai gali neturėti valstybinės laisvės, gali gyventi svetimuose kraštuose, kurie yra skirtingo nusiteikimo, bet jie nepraranda savo tautinės tapatybės — ją nešiojasi savyje, savo siekimuose ir gyvenime. Valstybė yra valdymas vienos ar net daugelio tautų, siekimas ekonominės, kultūrinės, švietimo, diplomatinės gerovės savo viduje ir pasaulyje organizuotu ir laisvu būdu.

Nuo savo tautiškumo supratimo ir aiškios tautinės sąmonės priklauso ir tautos išsilaikymas, ypač tautos, kuri neturi valstybinės laisvės, kuri neturi savo žemės po kojomis ir kuri neturi net žmoniško savęs kaip tautiečio vertinimo.

*

Tautos šventė, prisimenant tik Vytautą Didįjį, nėra tikra šventė šiandien. Reikia prisiminti, kad tauta yra perskirta į dvi dalis — laisvą ir pavergtą, kovojančią už savo tautos laisvę ir valstybės nepriklausomumą ir parsidavusią tautos dalį priešui ir okupantui. Taip pat reikia prisiminti, kad ta laisvoji tautos dalis nėra tokia laisva, kaip mes laikome. Ji yra suskilusi į daugelį dalių. Ji gyvena daugelyje skirtingų papročių įtakoje. Ji yra prisiėmusi svetimų valstybių pilietybę ir tapus jų pavaldine. Tos tautos dalis jau turi pilietinių ar profesinių pareigų, pritaikytų savo aplinkai, turimų parduoti ar atiduoti svetimam kraštui ir svetimai valstybei.

Tokia yra tikrovė dabartyje, kai tikroji tautos dalis yra pavergta. Daugelis ir vergijoje sugeba pareikšti savo asmeninius ir visos tautos troškimus. Bet jie juos pareiškia tik pasiaukojimu ir dideliu patriotizmu, nors ir nesupranta savo tautos giliosios prasmės, nemato savo gryname tautiškume didžiosios jos reikšmės, nesistengia savo vaikams ir jaunajai kartai įkvėpti tautos sąmonės pradus, kurie būtų jų tautiškumo žymė ateityje.

Viešose demonstracijose šiuo metu matomas didelis patriotizmas ir aukos dvasia. Jie gerbia tautinius simbolius ir kelia tautinius jausmus. Bet ten nėra matomas tikrosios laisvės siekimas, skiepijimas tikro tautiškumo, kuris būtų visiškai skirtingas nuo priešo norų ir siekimų.

Tautos šventė, tautai skirta speciali diena, turi sužadinti didesnį sąmoningumą, geresnį tautinio jausmo savyje supratimą, norą jį perduoti jaunajai kartai, kad jai nereiktų ieškoti savo „šaknų". Ji turi jausti save ir savo tautą savyje, nežiūrint, kur ji begyventų, ką ji bedirbtų, kokiai valstybei betarnautų. Tautinė sąmonė nepasireiškia tik tautos simboliais, nors jie žadina sąmoningumą, nepasireiškia tik šūkiais, nors jie primena pavergimą, bet pasireiškia darbais, kad tauta įaugtų jaunojoje kartoje okupuotoje tėvynėje ir išeivijoje.

*

Pavergtoje Lietuvoje jau kai kuriuose laikraščiuose drįstama iškelti seną romėnų posakį, kad „tie, kurie nežino savo istorijos, visuomet lieka vaikais". Tautos šventę prisimenant reikia prisiminti ir savo didingą praeities istoriją, savo didingus kunigaikščius. Nors po daugelio metų mes juos galime kritikuoti, kad jie nesirūpino savo kalba ir savo kultūra, o tik svetimų žemių užkariavimu, kad galėtų atsispirti iš Vakarų puolantiems kryžiuočiams.

Į istoriją turime žiūrėti ne dabarties įvykių šviesoje, o to laiko akimis, to laiko istorinėje perspektyvoje, to laiko tiksluose ir valstybingumo bei tautiškumo supratime. Praeitis nepriklauso mums, bet apie ją žinoti turime teisę išeivijoje, juo labiau turi žinoti pavergtos tautos vaikai, kurie turi mokytis subolševikintose ir surusintose mokyklose.

Lietuvių tautą šiandien išgelbės ne didinga praeitis. Bet ji turi būti paskatas siekti tos didybės, kuri buvo istorijoje. Mūsų tėvynę išgelbės ne demonstracijos ir tautiniai simboliai, bet jie turi pažadinti budrumą tautinės sąmonės skiepijime jaunajai kartai — savo vaikams pavergtoje tautoje ir tautos dalyje, gyvenančioje svetimose įtakose ir besimokančioje svetimose mokyklose.

Mokyklos turi duoti pagrindus profesijai, mokslui, bet neturi sužaloti nei tautinių įsitikinimų, nei tautinės sąmonės, nei priklausomumo tautai, kuriai priklauso tėvai, senoliai ir praėjusios kartos. Juk mums žinoma, kad tautos, net praradusios savo kalbą, net pasisavinusios svetimą, išsilaikė šimtmečius ir tūkstantmečius. Juo labiau turi išsilaikyti tautos, kurių niekas nevaržo ir tautybę remia ne kalba, ne bendru likimu, bet savoje prigimtyje nešiojamu pradu — paveldu iš tėvų.

Tautos šventė turi prasmę tik mumyse ir mūsų pavergtoje tautoje, kai visos tautinės žymės susikoncentruoja tautinėje sąmonėje ir nore savo tautai tarnauti visomis jėgomis net svetimose žemėse.

Pr. Gr.

Tie, kurie netvarkingai gyvena, sako tiems, kurie reikiamai tvarkosi, kad šie nutolę nuo gamtos.

Bl. Pascal

Geriausias draugas yra tas, kuris mūsų ydas nuslepia nuo kitų akių ir atskleidžia mūsų pačių žvilgsniui.

Secker

PERSITVARKYMO MĮSLĖ

IG. MEDZIUKAS

Sovietų Sąjungoje vykstančios reformos dar daugeliui yra mįslė. Tačiau žinovai tvirtina, kad ten vyksta dideli pasikeitimai. Tai matome ir patys iš anapus ateinančios spaudos ir iš persitvarkymo sąjūdžio pareiškimų. Apsilankiusieji Lietuvoje taip pat mato žymų pasikeitimą. Neseniai vienas mano mokslo draugas, gyvenąs rytiniame Amerikos pakraštyje, grįžęs iš Lietuvos parašė laišką, kuriame sako: „Dabar Lietuvoje gali laisvai važinėti kur nori, gyventi kur nori ir kalbėti ką nori". Žinoma, yra ir atsargesnių vertinimų, įspėjančių nepervertinti Gorbačiovo vykdomo persitvarkymo, nes jo reformos yra ribotesnės ir paviršutiniškesnės, negu kai kam susidaręs įspūdis. Atkreipiamas dėmesys, kad kiekvienas naujos valdžios Kremliuje laikotarpis prasidėdavo valymais ir baigdavosi neišvengiamu sustingimu, charakteringu sovietinei sistemai.

Reformų reikalingumas

Sovietų Sąjungoje vykstanti krizė privertė šią sistemą ieškoti kelių išeiti iš tokis padėties. Pravesti radikalias reformas nėra lengva, nors yra neišvengiama, jeigu jos valdovai nori pakelti šalies ekonominį lygį, kad jis nebūtų per daug atsilikęs nuo Vakarų Europos šalių. Štai palyginimas ariamos žemės ploto su individualiais kolūkiečių ūkiais ir juose pagaminamų gėrybių santykis.

Savaitraštyje „Literatūra ir menas" Nr. 35 Stasys Uosis rašo: „Turimais duomenimis, 1976 m. šalyje ariamos žemės buvo 226,5 mln. hektarų, iš to ploto 6,2 mln. ha buvo individualūs darbininkų ir tarnautojų bei pagalbiniai kolūkiečių ūkiai. Tai sudaro vos 3 procentus visos ariamos žemės. O koks galutinis rezultatas? Iš individualių sklypų — 25,2 procento visos bendrosios žemės produkcijos".

Jau vien šis pavyzdys parodo, kad reformos yra reikalingos ir neatidėliotinos. 70 metų sovietinio gyvenimo parodė, kad stebuklai savaime neįvyksta. Reikia kas nors daryti.

Biurokratų armija

Sustingimas ir atsilikimas matomas daugely sričių. Atkreiptinas dėmesys į didžiulę biurokratų armiją, turinčią didelių privilegijų. Tame pačiame savaitraštyje Stasys Uosis rašo: „Šalyje priviso „valdovų", 18 mln. žmonių, kuriems išmokama 40 mlrd. rublių per metus. Daugeliui jų sukurti „spec. loviai, pripildyti spec. prekių, kurių nėra viešame prekybos tinkle". Ir toliau autorius paaiškina, kad pagal kapitalistinių šalių standartą tokio skaičiaus pakaktų dviem žemės rutuliams valdyti".

Tokie, žinoma, nenori jokių reformų, nes bijosi netekti privilegijuotų vietų, o daugumos žmonių gyvenimas jiems mažiausia rūpi.

Armėnas apie persitvarkymą

Armėnų tautinės laisvės kovotojas Paruyr Ayrikyan, 39 m. iš kurių beveik 18 m. išbuvęs sovietų kalėjimuose ir koncentracijos lageriuose, ištremtas iš Sovietų Sąjungos, atvykęs į Los Angeles, kur gyvena beveik ketvirtis milijono jo tautiečių, dienraščio „Herald Examiner" bendradarbiui pareiškė: „Jeigu Gorbačiovas nepakeis savo nusistatymo, remdamasis tik vienos partijos sistema, tai atvirumas yra tik pasaka. Gorbačiovui yra tik dvi galimybės: stalinizmas ar tikroji demokratija. Esu įsitikinęs, kad jis supras, jog žmonių gerovei jis turi pasirinkti demokratiją".

Vengrijos pavyzdys

Sovietinio gyvenimo žinovai sako, kad Sovietų valdžia, vadovaujama Gorbačiovo, žvelgia į Vengriją, kaip pavyzdį, iš kurio galima pasimokyti, kaip pagerinti krašto ekonomiją, pagyvinant cirkuliacinę sistemą, apkrėstą ideologine arterioskleroze. Po 1956 m. vengrų sukilimo, kurį sutriuškino sovietų tankai, Vengrijos valdžios priešaky atsistojęs Janoš Kadaras stengėsi ūkinį gyvenimą atstatyti, pasirinkdamas liberalizmo kryptį. Ši kryptis tęsiama ir jo naujo įpėdinio Karalio Groszo, nors tai ir yra nukrypimas nuo senos sovietų sistemos. Tai padėjo Vengrijai užgydyti tautines žaizdas, padarytas užgniaužiant revoliuciją. Leidžiant pasireikšti individualiai iniciatyvai, gyvenimo lygis pakilo. Rinkoje atsirado daugiau gaminių ir jų kokybė pagerėjo. Bet tuo pačiu iškilo kitos problemos: tarptautinis įsiskolinimas, infliacija, nedarbas. Iš pradžių šie trūkumai nebuvo ryškiau pastebimi. Bet pradedant paskutiniu dešimtmečiu, iškilo aikštėn ir buvo nepaslepiami. Tokiose aplinkybėse iškilo nauja turtingųjų klasė — tie, kurie sugebėjo pasinaudoti esama situacija, o į proletariato kategoriją pateko visi tie, kurie gauna pajamas tik iš vienos darbo algos.

Stalinizmo dvasia dar gyva

Persitvarkymas — skausmingas reiškinys. Daugelį metų žmonės įpratę, kad už juos kiti galvotų ir duotų įsakymus iš viršaus, nežino, kaip toli su persitvarkymu galima žengti. Atrodo, kad didžiausią iniciatyvą rodo Lietuvos rašytojai. Be daugelio kitų problemų iškėlimo, jie pareiškė savo nepasitenkinimą, kad į XIX partinę konferenciją delegatai nebuvo renkami vietose, bet paskirti iš viršaus.

„Gimtajam krašte" Nr. 29 yra aprašyti Dudėnų tarybinio ūkio (Molėtų rajone) naujo ūkio vadovo rinkimai. Partijos rajono komiteto pirmoji sekretorė E. Blaževičiūtė rinkėjams pristatė atvežtąjį kandidatą R. Šatrauską ir pasiūlė balsuoti už jį. Kai kiti pareiškė, kad dabar persitvarkymo laikotarpyje kolektyvas turi teisę siūlyti ir rinkti savo kandidatą, į tai Blaževičiūtė atsakiusi: „Gorbačiovo idėjos iki Molėtų rajono dar neatėjo ir nepageidaujama, kad ateitų!" Nepatenkintiems išeinant pro duris, sekretorė dar pasakė: „Stalino laikais aš su jumis kitaip pasišnekėčiau".

Atrodo, kad Gorbačiovas, sekdamas Rusijos caro Petro I pavyzdžiu, stengiasi Sovietų Sąjungą priartinti prie Vakarų. Ar jam tai pavyks, parodys ateitis. Persitvarkymo sąjūdyje drąsiausiai reiškiasi jauni žmonės, vidurinioji karta, o senesni laikosi rezervuočiau, nes jie, prisimindami skaudžias pamokas, tebėra atsargūs. Anot Tomo Venclovos, kuris šiemet lankėsi Sovietų Sąjungoje, kad praeities skausmingi įvykiai nepasikartotų, reikia teisinių sutvirtinimų, bet tokių kol kas dar nėra.

IEŠKO DIABETIKŲ

Northwestern universitetas Chicagoje praves tyrimus insulino naudojimo. Tam reikalui ieško diabetikų, kurie sutiktų įsijungti į tuos tyrimus, imdami gausesnes insulino dozes.

Rimties valandėlei

BAŽNYČIA — NAUJA DVASIA

Fariziejai, matydami Jėzų prie vaišių stalo tarp muitininkų ir nusidėjėlių, pasipiktino. Jie nedrįsta pačiam Jėzui daryti priekaišto, bet kreipiasi į Jėzaus mokinius su klausimu, kurį girdi ir Jėzus: „Kodėl jūsų Mokytojas valgo su muitininkais ir nusidėjėliais?" Jų manymu, jei Jėzus tikrai yra Mesijas, tad jis neturi draugauti su tokiais, kurie visų yra atmesti ir pasmerkti. Vietoj mokinių fariziejams atsako pats Jėzus: „Ne sveikiesiems reikia gydytojo, bet ligoniams". Reiškia, jūs sveikieji, kaip klaidingai manote ir išdidžiai smerkiate kitus, nesate reikalingi gydytojo Mesijo, netikite juo, tačiau aš esu reikalingas tiems, kurie yra ligoniai, jūsų manymu muitininkai ir nusidėjėliai, juos noriu pagydyti.

Taip Jėzus ne tik žodžiais, bet ir veiksmu (dalyvavimu puotoje su muitininkais ir nusidėjėliais) parodo, kad jo tarnyba yra reikalingesnė muitininkams ir nusidėjėliams, o ne išdidiems fariziejams. Kita proga Jėzus yra aiškiai fariziejams pasakęs: „Muitininkai ir ištvirkėlės greičiau už jus pateks į Dievo karalystę" (Mt. 22,31).

Ta pačia proga, Jėzui su mokiniais besivaišinant pas Matą, Jono Krikštytojo mokiniams kilo kitas klausimas: kodėl Jėzaus mokiniai nepasninkauja, kaip tai daro Jono mokiniai ir fariziejai? Apie kokį čia pasninką kalbama? Tikriausiai ne apie pasninkus, įsakytus Mozės įstatyme, kuriuos Jėzus ir jo mokiniai užlaikydavo. Bet uolūs fariziejai ir jų sekėjai dažnai pasninkaudavo laisvai pasirinkę pasninko dienas (pirmadieniais ir ketvirtadieniais). Tokios pasninkų dienos buvo gedulo dienos: pasninkautojai turėjo būti paniurę, nesiprausę, netgi sutikę pažįstamus nesveikindavo — visi turėjo matyti, kad jie pasninkauja. Tokius veidmainius Jėzus ne kartą yra pasmerkęs O šį kartą atsako palyginimu. Su Jėzumi esantieji yra tarsi vestuvininkai drauge su jaunikiu, tad gedėti ir liūdėti ne vieta. Esant drauge su jaunikiu, reikia džiaugtis. Kai mirs jaunikis, galės tada liūdėti ir raudoti.

Čia Jėzus pasako naują palyginimą apie senus drabužius ir senus vynmaišius. Jo prasmė — nereikia maišyti senų dalykų su naujais. Kas sena, reikia palikti, nes viskas turi būti nauja. Jėzus paima pavyzdžius iš kasdieninio gyvenimo. Niekas naujo lopo nededa ant seno drabužio, nes naujas lopas plaunamas susitraukia ir dar labiau suplėšo seną drabužį. Panašiai ir jaunas vynas nepilamas į senus vynmaišius, nes rūgdamas ir besifermentuodamas suplėšo senus vynmaišius. Todėl jaunas vynas į naujus vynmaišius. Tą žino visi vyno gamintojai.

Palyginimo apie naujus lopus ir jauną vyną prasmė yra ta pati. Senoji fariziejų dvasia, jų tradicijos negali derintis su naują Jėzaus dvasia. Naujoji dvasia reikalinga naujų žmonių. Naujas lopas netinka senam drabužiui. Jaunas vynas turi būti supiltas į naujus vynmaišius. Nauja Kristaus dvasia naujiems žmonėms. O tokie yra kaip tik fariziejų pasmerktieji muitininkai ir nusidėjėliai.

Aiškindamas šią evoliuciją, Paulius apaštalams romėnams drįso rašyti: „Numirę įstatymui, kuriuo buvome surišti, esame išsivadavę nuo jo, kad tarnautume nauja dvasia, o ne pasenusia raide" (Rom. 7,6). O tas pats apaštalas moko efeziečius: „Privalu atsižadėti ankstyvesnio senojo žmogaus gyvenimo būdo, kuris žlugdo žmogų apgaulingais geismais, atsinaujinti savo proto dvasinėje gelmėje, apsivilkti naują žmogumi" (Ef.4, 22-24). Fariziejų dvasia buvo kliūtis gemančiai Bažnyčiai, todėl ji turėjo būti atmesta ir sukurta nauja laisvės dvasia, kuri apėmė ne vien žydus, bet ir visas tautas. Bažnyčia tapo universaline, ne vien žydų.

J. V.

MOKESČIAI SCHAUMBURGE

Schaumburgo priemiesty ilgą laiką buvo maži mokesčiai, nes buvo gausių pajamų iš prekybos centro. Dabar tame priemiesty įsikūrė tiek daug gyventojų, kad vandentiekiui kanalizacijai reikia daugiau lėšų, kaip ir kitiems reikalams. Bus keliami mokesčiai.

BALTASIS BANGINIS

HERMAN MELVILLE

ROMANAS

Išvertė P. Gaučys

14

Tačiau Dievas yra visur. Jona niekados negalėjo pasiekti Tarsio. Kaip esame matę, banginio pavidalu Dievas jį pastvėrė ir jį nusviedė į likimo gelmes jūrų viduryje, dešimties tūkstančių gilumoje, bet netgi ir tą akimirką, kai Jona buvo tokioje gilumoje, kurios negali pasiekti svambalas, pragaro širdyje, šalčiausiose vandenyno gelmėse, netgi ir tą akimirką Dievas išgirdo savo palaidoto, bet atgailaujančio pranašo balsą šaukiant jo vardą.

Tada Dievas kreipėsi į žuvį. Ir iš šalčiausių ir tamsiausių gelmių banginis pakilo į malonią ir šiltą saulę ir į visas oro ir žemės glamones. Ir išvėmė jį ant sausos žemės. Ir Jona, išvargęs ir nusiminęs, — jo ausyse, tarsi dviejose jūrų kriauklėse, tebeaidėjo daugiabalsis vandenynas, — paklausė Dievo įsakymo. Ir kokie buvo, bičiuliai, tie Dievo įsakymai? Skelbti Tiesą Melui į veidą! Štai koks buvo įsakymas.

Tad bičiuliai, tai yra ta antroji pamoka. Vargas gyvojo Dievo pilotui, kuris tai užmiršta! Vargas tam, kurį šis pasaulis iškreipia nuo evangelinės pareigos! Vargas tam, kuris stengiasi labiau įtikti, nei išgąsdinti! Vargas tam, kuris bevelija garsą, o ne išmintį! Vargas tam, kuris šiame pasaulyje nebijo nešlovės! Vargas tam, kuris nepalieka ištikimas tiesai, kurio gerovė remiasi melu! Taip, nelaimingas tas, kuris, kaip yra pasakęs didysis pilotas Paulius, pamokslauja kitiems, pats būdamas žuvęs!"

Jis dar labiau palinko ir akimirką skendėjo susimąstęs. Paskui, vėl pakėlęs galvą į juos ir su dangiško entuziazmo išraiška akyse, sušuko;

„Bet, bičiuliai, kiekvieno skausmo dešinėje glūdi tikra palaima. Ir juo didesnis džiaugsmas, juo gilesnis buvo skausmas! Išvidinis džiaugsmas apima tą, kuris šios žemės išdidiems dievaičiams ir galiūnams priešinasi ir prieš pastato nepalenkiamąjį savąjį aš. Džiaugiasi tas, kuris išsilaiko savo stipriomis rankomis, nors šio išdavikiškojo pasaulio laivas nuskendo po juo. Džiaugiasi tas, kuris nepavargsta kovoje už teisybę ir žudo, degina bei naikina nuodėmes, nors jos slėptųsi po senatorių ir teisėjų togomis. Džiaugiasi tas, kurio jokia banga nei sūkuringa srovė negali nustumti nuo saugaus vairo! Amžina palaima džiaugsis tasai, kuris su paskutiniu atodūsiu galės pasakyti: „O, Tėve! Tave pažįstu labiau už viską, nes tavęs bijau. Mirtingas ar nemarus, dabar mirštu. Mėginau priklausyti tau labiau nei šiam pasauliui. Bet tai yra niekis. Aš tau palieku amžinybę, nes kas gi yra žmogus, kad jis galėtų gyventi lygiai su savo Dievu?".

Jis nutilo, iš lėto palaimino jį klausiusius ir rankomis pridengęs veidą klūpojo, ligi visi žmonės išėjo ir jį paliko vieną.

X. Geras draugas

Sugrįžęs į nakvynės namus radau Quequeegą visiškai vieną. Iš kopyčios jis išėjo prieš palaiminimą. Sėdėjo ant suolo šalia židinio. Viena ranka laikė prigludęs prie veido juodąjį stabuką ir atidžiai į jį žiūrėjo, o kita peiliuku atsargiai lygino jo nosį ir savo pagoniško papročiu tyliai niūniavo.

Pasijutęs sukliudytas, stabuką įsidėjo į kišenę ir priėjo prie stalo. Nuo jo paėmė didelę knygą ir, ją pasidėjęs ant kelių, pradėjo skaičiuoti puslapius su nepaprastu atsidėjimu, prie kiekvienų penkiasdešimt puslapių, bent taip man atrodė, akimirkai sustodavo, nieko nereiškiančiu žvilgsniu apsidairydavo aplink ir ilgu švilptelėjimu išreikšdavo savo nusistebėjimą. Paskui vėl skaičiuodavo penkiasdešimt puslapių ir taip toliau.

Su didžiu susidomėjimu aš stebėjau jį. Nepaisant kad jis buvo laukinis ir nepaisant jo baisaus veido, — bent mano skoniui, — kažką turėjo, kas nebuvo nemalonu. Per tuos pasibaisėtinus tatuiravimus, man rodėsi, aš galiu įmatyti paprastą ir garbingą širdį, o jo giliose akyse — sielą, sugebančią pasipriešinti tūkstančiui velnių. Be to tas pagonis buvo savotiškai išdidus, ir to negalėjo nustelbti netgi jo keistumas. Atrodė esąs žmogus, niekad nenusižeminęs kitam ir niekam neprivalėjęs nieko.

Man jį bestebint, apsimetus bežiūrinčiu pro langą į audrą, jis nekreipė nė mažiausio dėmesio į mane. Su kūnu ir siela buvo atsidavęs skaičiavimui tos stebuklingos knygos puslapių. Galvodamas apie jo draugiškumą pereitą naktį ir ypač prisimindamas jo meilingą rankos apkabinimą, kurį pajutau atsibudęs iš ryto, tas jo abejingumas man atrodė keistas.

Tačiau laukiniai yra labai keistos būtybės. Kartais nežinome, kaip su jais elgtis ir jie mus gąsdina. Taip pat esu pastebėjęs, kad Queequegas beveik nekalbėjo su užeigos namų kitais jūreiviais. Tas žmogus buvo atsidūręs už dvidešimties tūkstančių mylių nuo savo namų — savaime aišku, vykstant pro Horno iškyšulį, nes tai vienintelis ten vedąs kelias — ir būdamas tarp žmonių, jam taip svetimų, tarsi tai būtų Jupiterio planeta, ir, viso to nepaisant, jautėsi kaip namie ir buvo visiškai ramus. Buvo patenkintas savo paties draugija ir visados vienodas sau pačiam.

Vakaro šešėliai tirštėjo kambario kertėse, tarsi tykodami tą tylią porą, kurią mudu sudarėme. Lauke siautė smarki audra. Pradėjau jausti keistus jausmus. Pajutau išvidinį persikeitimą.

(Bus daugiau)

HORIZONTAI

100 M. NUO PIRMOS LIETUVIŠKOS MOKYKLOS JAV ĮSTEIGIMO

Jau prasidėjo nauji mokslo metai amerikietiškose ir šeštadieninėse lituanistinėse mokyklose. Ateinančiais metais visa eilė naujoje šio pokario epochoje išeivijoje įsteigtų lit. mokyklų minės savo gyvavimo 40 metų sukaktį. Tikime, kad sukaktis, menanti „aukso" laikotarpį, kada lituanistinės mokyklos buvo pilnos mokinių, LB Švietimo tarybos ir kitų bendruomenių institucijų bus tinkamai paminėta. Chicagoje ši sukaktis bus ir kiek liūdniau prisiminta, nes nuo 1949 iki 56 m. Chicagos lietuviškų parapijų klebonai savo pastogėje aukšt. lit. mokyklos nenorėdavo ilgiau, negu metus laikyti, ir todėl toji mokykla, kol lietuviai jėzuitai pastatė naujus Jaunimo centro rūmus, kiekvieneriais metais turėjo kilnotis iš vienos parapijos į kitą.

Š. m. pradžioje b.kv., „Draugo" vedamajam straipsnyje paminėdamas įvairias šiais 1988 m. išpuolančias sukaktis ir sukaktuvininkus, rašė: „...1888 m., taigi prieš 100 metų Mahanoy City, Pa., įsteigta pirmoji parapinė lietuviška mokykla..."

Šie metai lituanistiniam mokslui išeivijoje yra sukaktuviniai, nors kartu tenka ir pastebėti, kad tų mokyklų, kurios buvo įsteigtos dar praėjusiam šimtmetyje ir kuriose buvo dėstoma lietuvių kalba, šiandien jų jau nebeliko. Daugumoje iš jų lietuvių kalba nustota dėstyti II pasaulinio karo metu, kada daug lituvių kilmės jaunų vyrų buvo pašaukti tarnauti JAV kariuomenėje, kur nemažai žuvo, o gyvi iš karo lauko sugrįžę nebenorėjo savo tėvų kalbos mokytis. Tai keliais atvejais pasakojo seserys kazimierietės ir pranciškietės, mums 1972-73 m. lankantis Pennsylvanijos anglies kasyklų rajone.

Tuo tarpu apie pirmąją Amerikoje parapijinę lietuvišką mokyklą surinkti autentiškų žinių kaip tik teko tos pačios kelionės metu, mums lankantis Mahanoy City angliakasių miestelyje, kurį vietos III ir IV kartos lietuviai po senovei vadina tiesiog Mahanojum.

Iš dr. A. Kučo veikalo „Lietuvių RK Susiviejijimas Amerikoje" sužinom, kad 1888.X.30-31 d. Mahanoy City vykęs Lietuvių Susivienijimo seimas, šalia kitų dalykų, paskatino steigti savas lietuviškas parapijines mokyklas. Tais pat metais klebonas kun. P. Abromaitis Mahanoy City miestelyje po bažnyčia rūsyje tuoj ir atidarė lietuvišką mokyklą.

Kun. J. Žilius 1899 m. išleistoje knygoje „Lietuviai Amerikoje" taip rašė: „... Tuoj nuo pat užsidėjimo parapijos 1888 m. prie bažnyčios likos atidaryta mokslainė, kurią lankė 40 vaikų. Mokino Jonas Česna, tas pats,ką iš Amerikos pargrįžęs į Europą, nukeliavo į Siberiją, o iš ten garsiuose 1897 m. už lietuvybę pateko į Kalvarijos kalėjimą..."

Pirmojo mokytojo kryžiaus kelias

Apie pirmojo Amerikos lietuvių mokytojo Jono Česnos nueitą kryžiaus kelią daugiau žinių randame Lietuvių enciklopedijos IV tome, kai jis iš Kalvarijos kalėjimo buvo perkeltas į Irkutską: „...1897 m. Irkutske vėl buvo suimtas, 20 mėnesių kalintas kalėjime, po to ištremtas į Vologdos guberniją trejiems metams, 1901-03 ištremtas į Astrachanės guberniją. 1904 Lietuvon grįžęs dirbo Vilniuje P. Vileišio ir P. Zavadskio knygynuose. 1905 m. pabaigoje pašovė traukinyje jį norėjusį sulaikyti žandarą, o 1906 m. slapstydamasis vėl pabėgo į JAV. Mirė 1912 m. Minersvillėje, Pa., kur ir palaidotas lietuvių Šv. Pranciškaus bažnyčios parapijos kapinėse.

Tokia šiurpi yra pirmojo pirmosios lietuviškos parapijinės mokyklos Amerikoje mokytojo biografija, vingiuojanti tarp carinės Rusijos okupuotos Lietuvos, Amerikos ir Sibiro.

Savosios parapijinės mokyklos dviaaukščiai raudonų plytų rūmai tirštai lietuvių apgyventam Mahanoy City miestelyje jau naujo klebono kun. S. Pautieniaus iniciatyva buvo pastatyti 1907 m. Jie ir šiandien tebestovi su iškaltu lietuvišku įrašu: „Lietuvszka mokykla 1907". Tai reiškia naujųjų mokyklos rūmų atidarymo metus. O būta gera, kad kas nors imtųsi iniciatyvos pakeisti tą užrašą taip, jog būtų aišku, kad tai buvo pirmoji lietuviška mokykla Amerikoje.

Žydėjimo metais Mahanoy City parapijinę mokyklą lankė iki 400 mokinių. Iki 1966 m. vienuolės pranciškietės mokykloje dar dėstė ir lietuvių kalbą. Mokinių skaičiui sumažėjus iki 60, 1971-72 m. mokslo metams pasibaigus Mahanoy City Šv. Juozapo lietuvių parapijos mokykla buvo uždaryta

Knygoje „Pennsylvanijos angliakasių Lietuva" 73 psl. aprašomas toks vaizdas: „1972 ir 1973 m. lankydamiesi Mahanoy City, ne kartą sustojome ir prie buv. Šv. Juozapo liet. parapijos mokyklos. Raudonų rūmų aukštumoje dar tebesimatė įrašas: 1907. Bet rūmai buvo tušti, be jokių gyvybės ženklų viduje. Vienas kitas gatvėje sutiktas miestelio gyventojas dar kalbėjo lietuviškai ir mums pasakojo, kad savo tėvų kalbos pramokęs kaip tik toje mokykloje..."

Pamačius tokį vaizdą, iškyla klausimas: ar ir mūsų nelaukia panašus likimas, kai mes praturtėję savanoriškai bėgam iš senųjų lietuviškų telkinių, nežinomam likimui palikdami senosios emigracijos įsigytas bažnyčias, parapijų rūmus su jose buvusiomis mokyklomis, organizacijomis, bibliotekomis. Reikia tik paskaityti „Draugo" š.m. rugpjūčio 27 d. nr. Edvardo Šulaičio graudžiai nostalgišką straipsnį „Nyksta Cicero lietuvių kolonija", ir pamatysime, kas mūsų epochoje vyksta.

Baigiant šią skiltį ir iškyla klausimas: ar ši šimtmečio sukaktis bus išeivijoje iškilmingai paminėta? O gal netrukus sužinosim džiugią žinią, kad pirmosios lietuviškos mokyklos šimto metų sukakties proga žymiai padidėjo mokinių lituanistinėse mokyklose skaičius? Gal?... Šiandien galiu paskelbti vieną džiaugsmingesnę naujieną, kad Baltimorės lietuvių telkinyje nuo šio rudens vėl po daugelio metų jaunų tėvų iniciatyva pradėjo veikti šeštadieninė lituanistinė mokykla.

AUGANTIS PRIEMIESTIS

Naperville miestas anksčiau buvo farmerių srityje, o dabar pasidarė Chicagos priemiesčiu su 80,000 gyventojų, kurių skaičius per dvejus metus paaugo 18%. Susidaro spūstis keliuose, kurie neparuošti tokiam gyventojų skaičiui.

Pociai įteikia A. Valavičiui laimėtą malūną Socialinių reikalų tarybos surengtoje gegužinėje.

MŪSŲ KOLONIJOSE

Gardner, Mass.

Pranė Skrusdienė ir Bronė Bekerienė susilaukė dukters ir sesers Juzės Navikienės iš Lietuvos, kurios karo metu buvo perskirtos ir nesimatė 44 metus.. Jos garbei sesuo ir švogeris Juozas surengė jai priimtuves, kur atsilankė daug draugų bei kaimynų. Vietinis laikraštis aprašė susitikimą ir įdėjo jų nuotrauką laikraštyje. Ji gimusi Krekenavos par., bet gyveno apie Kaišiadorius. Tėvelis Antanas Skrusdys mirė gegužės mėn. ir neteko pasimatyti prieš mirtį.

Po jo buvo kun. Jakaitis,Dargis, Petraitis, Juraitis, Jonas Jutt Tamulevičius, Yankauskas, J. Steponaitis ir dabartinis kun. Jurgelionis.

Parapijoj gyvai veikia moterų gildija, Vyčių kuopa, Moterų sąjunga, Skautų vienetas ir parapijos taryba.

Kiekvieną savaitgalį atsilanko apie 600 žmonių Mišių išklausyti.

Parapija tvirtai stovi dvasiškai ir finansiškai. Tat linkime dar daug metų tvirtai laikytis didesnei Dievo garbei.

Koresp.

Worcester, Ma.

Šventos Bronislavos šventė buvo atšvęsta pas Višniauskus. Tarp dalyvių tris Bronės, Genaitienė, Bekeriesienė ir Višniauskienė. Buvo sugiedota „Ilgiausių metų" ir pakeltos taurės jųjų garbei.

MIRIMAI

Sophia Krausaukaitė Dentremont mirė sulaukusi 64 metų amžiaus. Liko vyras, sesuo Adomaitienė ir brolis Povilas. Palaidota Sv. Jono kapinėse.

Mirė Barbora Greičiutė Aišmonienė, sulaukusi 74 metus. Paliko nuliūdime vyrą James, kuris yra dirbęs ir dar dirba lietuvių klubo naudai, sūnų James, Jr., tris gražias dukras bei 10 anūkų, seserį, brolį.

Ji buvo vyčių narė, kurių nariai atlaikė savo atsisveikinimo ritualą, kurį pravedė pirm. Višniauskas; kunigui nesant, 10 narių buvo garbės grabnešiai ir šeši klubo nariai nešė karstą.

Pamaldose dalyvavo daug žmonių. Velionė su vyru išleido visus vaikus į aukštesnius mokslus ir davė jiems gerą katalikišką ir morališką pavyzdį. Ji lankė parengimus pakol sveikata leido. Palaidota Šv. Jono kapinėse ir dalyviai buvo pavaišinti parapijos salėj. Lai ilsisi ramybėje ir likusiems užuojauta.

Korep.

Athol, Mass.

Šv. Pranciškaus parapija švęs savo 75 metų jubiliejų spalio 23 d. su Mišiom 10:30 ryte, kurias atnašaus vysk. George Reaugar su kitais svečiais kunigais. Po Mišių bus iškilmingas banketas Elks salėje. Bilietai jau platinami. Didelis komitetas, kuriam vadovauja, kun. Joseph Jurgelionis, Jonas Krustapentus ir dr. Henry Gailiūnas. Stropiai dirba, kad viskas kuo gražiausiai pasisektų. Apylinkės lietuviai yra kviečiami dalyvauti.

Verta paminėti, kadais jauna parapija laukė kun. Juozo Montvilos nuo Liubavo užimti naujai sukurtą par., bet deja nesulaukė, nes nuskendo Titaniko nelaimėje. Tai buvo prieš 75 metus, tada atėjo pagalbon kun. P. Meškauskas kaip klebonas.

PASITRAUKĖ IŠ PAREIGŲ

Rugpjūčio 28 d., sekmadienį, paskutinį kartą Šv. Kazimiero parapijos bažnyčioje per lietuviškas Mišias giedojo parapijos vyrų choras, vadovaujamas muzikės ir vargoninnkės Olgos Keršytės. Po 16 metų gražaus darbo mūsų parapijoje ji iš šių pareigų pasitraukė. Pasiliko didelė tuštuma. Ji buvo ne tik vargonininkė, bet vadovavo ir vyrų chorui,vis plėsdama giesmių, dainų repertuarus naujomis, vis gražesnėmis. Choras ištisai gieda visas Mišias lietuviškai ir tų Mišių jie moka keletą. Choras daug metų kiekvieną sekmadienį giedojo nebodamas nei vasaros karščių, nei žiemos šalčių, niekada neimdamas atostogų.

Jos vadovaujamo choro koncertuos publikos prisirinkdavo pilna Maironio Parko salė. Choras buvo kviečiamas giedoti, dainuoti ir į kitus lietuvių telkinius per įvairias šventes, minėjimus, nekalbant apie mūsų kolonijos lietuvišką gyvenimą, kuriame nė vienas minėjimas, šventė ar kitokie renginiai neapsiėjo be vyrų choro. Gavėnios laikotarpy kiekvieną sekmadienį prieš lietuviškas Mišias giedodavo „Graudžius verksmus", kas giliai sujaudindavo iš kitų vietovių atvykusius, o taip pat ir rekolekcijų vedėjus. Dabar daugelyje lietuviškų parapijų chorai yra išnykę, bet mūsų parapijos choras buvo mums pasididžiavimas ir garbė. Tai nuopelnas čia gimusios lietuvaitės muzikės Olgos Keršytės. Ji iš pasiaukojimo dirbo be atlyginimo Dievui ir Lietuvai. Gražiu giedojimu bažnyčioje teikė garbę Dievui, gražiomis dainomis garsino laisvajam pasauliui Lietuvos vardą. Šiam didingam ir gražiam darbui ji pašventė visą savo laisvalaikį. Sekmadieniais, kada po Mišių visi iš bažnyčios skubėdavo į namus, ji važiuodavo į Maironio Parką, kuriame kiekvieną sekmadienį vykdavo choro repeticijos.

Gražus choro giedojimas žavėjo visus, o ypač atvykusius iš Lietuvos svečius, kurių šiuo laiku čia vis daugiau atvyksta aplankyti gimines. Mielai vargonininkei, vyrų choro dirigentei ir vadovei Olgai Keršytei tenka palinkėti gerai pailsėjus vėl sugrįžti prie palikto darbo, kad mūsų bažnyčioje vėl taip gražiai ir didingai skambėtų lietuviškos giesmės, o Maironio Parke dainos.

J. M.

LIETUVIAI CALIFORNIJOJE

VISI Į MUGĘ

Laikas neįtikėtinai greitai bėga ir mūsų įdomioji lietuviškoji mugė jau čia pat, — tai spalio 1-2 dienomis. Kaip žinote, ją tradiciniai rengia LB Los Angeles apylinkė. Viskas vyks Šv. Kazimiero parapijos patalpose, kur, tikimės, nuo jau atvėsusios saulės ginsimės spalvingose palapinėse. Įėjimas tik 3 doleriukai!

Šventę atidarys šeštadienį 12 val. garbės pirmininkas, jau tarptautiniai žinomas tautinių šokių meistras Vytautas Bieliajus iš Denver, Colorado. Nuolat vyks įvairūs renginiai — audimas, margučių marginimas, šiaudinukų gaminimas, gintaro šlifavimas. Galima bus sužinoti savo ateitį prie burtų stalo, kas valandą vyks laimingojo bilieto traukimas. Stiprinsimės lietuviška duona, rūkytomis dešromis ir skilandžiu, raguoliu, gaivinsimės alum, vynu ir limonadu.

Bus ir kelionių agentūra, — gal turėsit norą sužinoti apie kelionę į Lietuvą, ar kur kitur? Stalai lūš nuo žemėlapių, medalių, senų pinigų, pašto ženklų, knygų, kasečių, plokštelių. Rasim segtukų, lipinukų, didžiulį rinkinį gintaro ir tautodailės darbų.

Didžiausią malonumą tai suteiks nuolat vykstą meniniai pasirodymai — šokiai ir dainos — Chicagos Etnografinis Ansamblis, Omaha, kalifornniečiai iš toliau ir arčiau, broliai estai ir latviai.

Meno parodos vyks viršutinėje salėje. Ten paskaitą skaitys ir su savo knyga mus supažindins čia paveikslų rinkinį atvežęs Algimantas Kezys. Kitą rinkinį rodys Karolis Avižienis. Atsiveskime ir draugus kitataučius, supažindinkime su savo kultūra.

Gi šeštadienio vakare, 7 val. esate kviečiami į subatvakarį — pasilinksminimą parapijos salėje, tik 4 dol. asmeniui.

RKV

IŠKILIŲ MENININKŲ KONCERTAS

Į Los Angeles iš Europos atvyksta du menininkai: vokalistė primadona Lilija Šukytė ir mokslininkas pianistas virtuozas Vytenis Vasyliūnas. Lietuvos Dukterų draugija, L.A. rengia jų koncertą — rečitalį Šv. Kazimiero parapijos salėje lapkričio 6 d., sekmadienį, 1 val. p.p. Solistė Lilija Šukytė, akompanuojant Vyteniui Vasyliūnui, atliks tarptautinę programą, įskaitant lietuvių kompozitorių kūrinius. Po koncerto apatinėje parapijos salėje — užkandžiai, šampanas, kava, įvairūs kepiniai ir malonus visų pabendravimas su menininkais. Visuomenė kviečiama į šią meno šventę atsilankyti. Lilija Šukytė ir Vytenis Vasyliūnas (vyras ir žmona) viename pasirodyme Los Angeles lietuviams su turininga, reta vokalinio koncerto programa.

PENSININKŲ GEGUŽINĖ

Rugsėjo 25 d. Los Angeles pensininkai ruošia smagią tradicinę gegužinę Šv. Kazimiero parapijos salėje. Visada pensininkų gegužinėje būna labai smagi programa, kurią sudaro ir praveda pirmininkas Juozas Kaributas ir solistė Ona Deveikienė. Programoje bus gražių dainų ir deklamacijų. Programą pavadino „Visi dainuoja", nes programos pabaigoje į dainavimą bus įtraukta visa auditorija. Kas buvo ankstyvesniuose pensininkų pobūviuose atsimena, kaip visi smagiai dainavo. Bus skanus maistas ir vertingų laimėjimų lentyna, smagus pabendravimas ir graži muzika. Pensininkų klubas kviečia visus geroje nuotaikoje praleisti sekmadienio popietę. Los Angeles pensininkai dar jauni ir pilni ateities planų: dar šiais metais jie rengia ekskursiją į Las Vegas, tai bus spalio 15 d., o lapkričio mėn. vyksta į garsiuosius Havajus. Rudenį valdybos kadencijai pasibaigus, bus šaukiamas susirinkimas ir renkama nauja valdyba.

Pr. Valiulis

INTERNATIONAL INDUSTRIES
Algis Grigas, pirmininkas
NAUJAS PATARNAVIMAS
NORINTIEMS APRŪPINTI ARTIMUOSIUS LIETUVOJE
Jūsų giminės bei artimieji gali netrukus sėdėti už naujos Volgos ar Žigulių vairo! Arba: be palydovo, jiems patogiu laiku gali apsipirkti užsienio valiutos parduotuvėje Vilniuje, Kaune ar Klaipėdoje už jūsų nurodytą sumą.
Kreipkitės — atsakysime visus jūsų klausimus.
International Industries
10401 South Roberts Road
Palos Hills, Illinois 60465
Telefonas: (312) 430-0074

Midland Federal
Savings and Loan Association
70 metų aptarnauja lietuvius
Indėliai iki $100,000.00
Apdrausti Federalinės valdžios
MARQUETTE PARK
2657 WEST 69th STREET
925-7400
BRIGHTON PARK
4040 ARCHER AVENUE
254-4470
BRIDGEVIEW
8929 S. HARLEM AVE.
598-9400
FSLIC
EQUAL HOUSING LENDER

GT INTERNATIONAL
G.T. INTERNATIONAL dėkoja visiems klientams, prisidėjusiems prie sėkmingo 1988 m. kelionių į Lietuvą sezono.
G.T. INTERNATIONAL tvarko visus kelionių reikalus oro, vandens ir sausumos keliais. Turizmui ar biznio kelione. Kreipkitės pas mus.
G.T. INTERNATIONAL padeda sudaryti iškvietimo dokumentus artimiesiems iš Lietuvos.
JEI NORITE PAMATYTI PASAULĮ, KREIPKITĖS Į G.T.!
G.T. INTERNATIONAL, INC. 10401 SOUTH ROBERTS ROAD
PALOS HILLS, ILLINOIS 60465 TEL.: (312) 430-7272

Red. Rita Likanderytė, 6556 S. Talman, Chicago, IL 60629. Tel. 312-737-9057.

PABALTIEČIŲ JAUNIMO SANDRAUGOS SAVAITGALIS

RASA S. MILIAUSKAITĖ

Ką veikėte rugpjūčio 12 d. savaitgalį? Gal net neatsimenate, nes buvo taip nuobodu! O jeigu būtumėt atvykę į Pabaltiečių Jaunimo sandraugos (BYC) savaitgalį, nebūtumėt nuobodžiavę. Čia susirinkęs jaunimas atitrūkęs nuo darbo ir mokslo, atvykęs į Jim Thorpe, Pennsylvaniją, klausėsi paskaitų ir diskutavo. Susirinko per 60 asmenų iš įvairių miestų, daugumas iš rytinio pakraščio. Jų tarpe buvo 20 lietuvių, penki iš Chicagos, keturi iš Kanados.

Pabaltiečių Jaunimo Sandraugos reikalais šiemet rūpinosi Rima Šilėnaitė iš Washingtono. Ji ir pravedė programą, kuri tęsėsi keturias dienas, pristatė paskaitininkus, ir rūpestingai suruošė išvykas ir pasilinksminimus.

Penktadienis, rugpjūčio 12 d. Daiva Skuodytė (Prof. Vyt. Skuodžio duktė) papasakojo savo ir šeimos patyrimus su KGB. Daivai pasakojant, klausytojai kartu pergyveno tą baisią dieną kai KGB suarešt avo jos tėvą. Anksti rytą skambutis suskambėjo Skuodžių namuose, o KGB laukė nekantriai už durų įeit vidun. Ponia Skuodienė skubiai paslėpė LKB Kroniką iš kurios ji tą rytą skaitė. O Daiva, neturėjusi laiko savo knygą paslėpti, atsisėdo ant jos. KGB pamačiusi, kad jinai taip ramiai sau sėdi, nesikabino prie jos. Bet jie ištisą dieną tikrino šeimos bibliotekoje knygas. Vartė atskirų knygų lapus nuo ryto iki vidudienio. Tas knygų puslapių vartymo šlamėjimas skambėjo ausyse vis garsiau. Nuo to laiko Daiva nebegali mokytis bibliotekose, kur šis garsas dažnai girdėti.

Kai Vytautas Skuodis buvo oficialiai nuteistas, prasidėjo Daivos sunkumai. Valdžia grasino Daivą išmesti iš universiteto, bet jos pažymiai buvo geri, tad negalėjo to įvykdyti. Ją vadino „chuliganu". Bet kai Daiva prašė, kad raštu parašytų kuo ji yra nusikaltusi, jie to nepadarė. Nežiūrint to, nė vienas jos profesorių nesutiko ją remti tolimesnėms studijoms.

Oficialiai buvo leidžiama Vyt. Skuodžio šeimai susitikti su juo tik po tris valandas kas šešis mėnesius ir vieną kartą per metus trim dienom. Iš tikrųjų, Daiva tepasimatė su tėvu vieną parą ir vieną atskirą valandą per metus. Susitikimuose šeimai buvo įsakyta šnekėtis tik rusų kalba. O kai Skuodį perkėlė į Mordoviją, Daiva, sesuo ir motina ilgai keliavo senu išklerusiu traukiniu jį aplankyti. Mordovijos stovyklos rajonas ištisai apsuptas spygliuotomis vielomis, nors daugumas ten kalinamųjų yra aukštuosius mokslus baigę profesionalai (chirurgai, profesoriai, rašytojai). Skuodis tą vietą pavadino liūdesio kraštu, ir Daivos atmintyje liks ilgai.

Ginta Palubinskaitė, dirbanti Washingtone su Joint Baltic American National Committee (JBANC) kalbėjo apie to komiteto tikslą ir jos darbą ten. Norintiems padėti pabaltiečiams, ji davė šiuos patarimus: 1. grupėmis bandyti paveikti Amerikos kongreso narius (lobbying), 2. rašyti kongreso nariams laiškus, juos sudominti mūsų reikalais, 3. susitikus su kongresmanais, elgtis profesionališkai ir būti jiems patikimais žinių šaltiniais.

Savo patarimus apie politinę veiklą ir spaudą, Ginta baigė taip: „Netylėkite! Į viską reaguokite. Jei dėl ko pykstate, ar kuo didžiuojatės, leiskite kitiems žinoti. Kuo daugiau mes žinosime apie politinę sistemą ir veiklą, tuo geriau būsime informuoti, ir tuo daugiau kongreso nariai mūsų paisys.

Po skaniai paruoštų pietų važiavom į Jim Thorpe miesto centrą pasivažinėti istoriniu traukiniu. Nors jis toli nevažiavo ir buvo tvanku, vis tiek buvo įdomu.

Grįžę iš miesto susėdom ant pievelės, atsiremdami į beržų kamienus pasiklausyti estų politinės aktyvistės Maria Pedak-Kari paskaitos. Jos tema buvo „Demonstracijos — kaip jas taikliai suruošti".

Laiko pasirinkimas, ruošiant demonstracijas, labai svarbus. Pavyzdžiui, neruošti jų 5 v.v., jei norite patekti į žinias šeštą valandą, nes bus per vėlu. Taip pat reporteriai dažniausiai nedirba savaitgaliais arba dirbančiųjų skaičius labai mažas, dėlto geriau ruošti jas savaitės vidury. Taip pat svarbu, kad demonstracijų vieta būtų reporteriams prieinama, bet sykiu ir fotogeniškai patraukli. Žygiuojant susidaro didesnio demonstrantų skaičiaus vaizdas, jei dalyviai rikiuojasi po tris ar keturis eilėse ir palieka tarpą (aštuonių žingsnių tarpą) tarp eilių. Svarbiausia, kad paskiros pabaltiečių grupės demonstruotų už savo tautos laisvę, nes tai skatina žmones didžiuotis savo tautybe.

Toliau kalbėjo Anthony Francis, latvių atstovas, verslininkas, dirbąs New Yorko Wall Street rajone. Jo paskaitos tema buvo „Pabaltiečiai verslo srityje". Nuo pat atvykimo į Ameriką, pabaltiečiai daug dirbo išlaikyti savo tautinę tapatybę. Mūsų tarpe yra daug talentingų žmonių. O verslas vis nekantriai laukia kūrybingų asmenų ir naujų idėjų, dėlto Francis ragino, kad pabaltiečių organizacijos remtų jaunimą besiruošiantį šiai sferai. Pagrindinis mūsų uždavinys yra tarp pabaltiečių sukurti stiprią ekonominę bazę.

Vakare turėjome laužą. Jaunimas dainavo savo tautų dainas, o Sandraugos valdyba suvaidino škicą. Po to visi dalyviai žaidė vėliavų žaidimus. Daugumai išsiskirsčius į barakus, saujelė lietuvių dar sugrįžo prie laužo padainuoti.

Traukinių stoty per iškylą pamatyti Jim Thorpe miestelį Pabaltiečių jaunimo sandraugos savaitgalį laukia traukinių Irena Jasulaitytė, Jonas Činkus, Daiva Skuodytė ir Ginta Remeikytė.

Nuotr. **Rasos Miliauskaitės**

Rasa ir Daina Tijūnėlytės, Ramona Bielskutė ir Dana Morkūnaitė susitiko Hamiltone per šokių šventę.

Nuotr. **R. Musonytės**

Šeštadienis, rugpjūčio 13 d. Kathy Chumachenko atvyko iš Washingtono kur ji yra Baltųjų Rūmų Visuomeninių Ryšių Įstaigos pavaduojanti vedėja. Ji buvo Sandraugos savaitgalio ukrainiečių atstovė ir yra aktyvi jų veikloje. Ji pasakojo apie Amerikos išvystytas diskusijas su Sovietų Sąjunga, kuriose valstybių atstovai kas mėnesį susitinka Washingtone arba Maskvoje, svarstyti įvairius klausimus, liečiančius sulaikymo įstatymus, švietimą, bažnyčias, ir etninių grupių reikalavimus.

Apie baltų reikalavimus ir veiklą Kathy kalbėjo taip: 1. asmeniškai susitikti su kongreso nariais aukštesniosiose pareigose ir perduoti jiems tikslią, išrašytą informaciją, kad jie, susitikę su Sovietų atstovais, turėtų tikslias žinias. Ji sakė, kad laiškų rašymas padeda, bet dažniausiai juos atsako kompiuteris, ir niekas tų laiškų neskaičiuoja.

2. Apgalvoti savo prašymus — neprašyti apskritai kraštui laisvės, o apsiriboti konkrečiu prašymu, pvz. Petras Gražulis neteisingai įkalintas — norime laisvės jam ir šiems disidentams. 3. Naudoti spaudą supažindinti amerikiečius su baltų disidentais ir mūsų reikalais. Ji pabrėžė, kad jei spauda nežino, kad kas nors įvyko Lietuvoje, tai tas pat lyg nebūtų įvykę.

Pabaltiečių organizacijos turėtų dažniau pasikviesti žmones, dirbančius įvairiuose valdžios departamentuose, kalbėti jų susibūrimuose. Baigė, sakydama: „Girgždantis ratas dažniau bus pateptas — kuo daugiau prašysite, tuo daugiau ir gausite".

Ojars Kalnins, JBANC pirmininkas, Amerikos Latvių Draugijos informacijos skyriaus direktorius, kalbėjo apie ryšius su Pabaltijo kraštais. Jie vis dar apsaugoti „US Non-Recognition Policy". Jos yra vienintelės sovietų valdomos respublikos, kurios gali tuo remtis. Šis dokumentas duoda moralinę paramą pabaltiečiams ir yra būtinas mūsų tautų išsilaikymui. Bet tuo pačiu mes atsiskiriame nuo mūsų pačių žmonių, gyvenančių Pabaltijy, nes nepripažįstame jų valdžios. Visi tikimės, mūsų „kovos" neš ilgalaikę naudą. Tačiau svarbu atsiminti, kad mūsų broliai ir seserys, gyvenantys Lietuvoje, Latvijoje, ir Estijoje, ten išsikovos nepriklausomybę. Mes juos tik galime remti ir mylėti.

Pietų pertraukos metu buvo ekskursija į Asa Packer namus Jim Thorpe miesto centre. Asa Packer buvo vienas iš turtingiausių Pennsylvanijos „anglies baronų". Šie namai ypatingai gražūs, o jiems apžiūrėti reikia skirti bent pusvalandį. O pro antro aukšto langą — puikiausias Poconos, kalnų vaizdas.

Grįžę klausėmės diskusijų tarp Pabaltiečių atstovų: lietuvių — Viktoro Nako, latvių — Karlio Cerbulio, estų — Lembit Kutt ir Maido Kari. Tema buvo „Pabaltiečių veikla — ar yra kur nors trūkumų?" Patarimai lietuviams buvo tokie: 1. įsteigti Washingtone Amerikos lietuvių draugiją, 2. susivienyti veikloje, nes dabar latviams ir estams atrodo, kad mums kliudo darbe egoistiški norai ir tarporganizacinės varžybos.

Prelegentams buvo pateiktas toks klausimas: jeigu patartum savo žmonėms įstoti ar padėti tik vienai organizacijai, kurią patartumėt pasirinkti? Viktoras Nakas rekomendavo Lietuvių Informacijos centrą, Latvis — Cerbulis — Pabaltiečių Jaunimo sandraugą, o estai — JBANC. Atstovai pastebėjo, kad pabaltiečių tarpe, jaunimo pažiūros dažnai negatyvios, ir tai pareina nuo trūkumų auklėjime — ypač apie tai, ką reiškia būti pabaltiečiu. Baigiant, prelegentai ragino visus įsijungti į pabaltiečių veiklą ir laisvės kovą.

Paskutinė paskaitininkė buvo Rasa Razgaitienė, koordinatorė „Americans for Due Process". Ji, davus naujausias žinias apie pabaltiečių teismo bylas ir OSI reikalus, parodė Vilniaus demonstracijų vaizdajuostę su angliškų komentaru. Ji pabrėžė, kad mūsų tautybės daugiausia nukenčia, kai spauda mus apšmeižia. Dėlto yra mūsų atsakomybė perduoti visuomenei ir spaudai tikslias žinias.

Šeštadienio vakarą smarkiai šokom, o kai sušilome ir pavargome, susėdę kieme klausėme muzikos.

Sekmadienis, rugpjūčio 14 d. Atsikėlę ir susipakavę miegmaišius, atbėgom paskutinį kartą su draugais pavalgyt pusryčių. O vėliau, kai visi jau buvo susitvarkę, išklausėme šv. Mišių, kurios buvo laikomos ukrainiečių kalba. Po Mišių, dalyviai padėkojo rengėjams, šeimininkams ir rėmėjams. Padėkojus paskaitininkams už jų darbą, buvusioji Sandraugos valdyba palinkėjo sėkmės naujai valdybai.

Rima Šilėnaitė ir Jonas Račkauskas išrinkti lietuvių atstovai naujoje Pabaltiečių Jaunimo Sandraugos valdyboje. Šių metų Sandraugos savaitgalis labai gerai pasisekė, ir sakyčiau, kad kiekvienas dalyvis sugrįžo į namus geriau apsišvietę politikoje, ir su didesniu pasiryžimu dirbti pabaltiečių veikloje. Siūlau tiems, kurie domisi pabaltiečių politika ir niekad nėra dalyvavę tokiame savaitgaly, bent vieną kartą dalyvauti.

JAUNIMO RENGINIAI

Rugsėjo 30 — „Ateities" savaitgalis Jaunimo centro kavinėje Chicagoje.

Spalio 1 — Skautų Kernavės tunto veiklos 30 metų sukakties balius Balzeko Lietuvių Kultūros muziejuje, Chicagoje.

Spalio 1 — „Ateities" vakaras Chicagos Jaunimo centro didžiojoje salėje.

Spalio 2 — „Nauji veidai — nauji balsai I" koncertas Jaunimo centre Chicagoje.

Spalio 9 — Iškilminga sukaktuvinė Kernavės tunto sueiga Jaunimo centro mažojoje salėje Chicagoje.

Spalio 14-16 — Akademinio Skautų Sąjūdžio metinė šventė Chicagoje.

Spalio 21 — Lietuvių Foto parodos atidarymas Čiurliono galerijoje Jaunimo centre Chicagoje.

Spalio 23 — Australijos „Svajonių aidų" koncertas Jaunimo centre, Chicagoje.

Spalio 30 — „Dainavos" ansamblio „Užgavėnių" spektaklis Marijos aukšt. mokyklos salėje, Chicagoje.

PAIEŠKOME DARBININKŲ

„Įdomiam, naudingam, bet neapmokamam darbui reikalingi keli geri, darbštūs jauni lietuviai / jaunos lietuvės".

„Akademinių prošvaisčių" redaktorei Ritai Likanderytei paprašius, bandysiu atsakyti į klausimą „Kaip JAV LJS Chicagos skyriaus valdyba veikia?" Perspėju iš anksto, kad bus trumpokas, nerimtas straipsnis, pagrįstas konkrečių darbų pavyzdžiais. Manau, kad visiems kartais knieti sužinoti, kas vyksta už scenos, ten, kur tik patiems aktoriams ir scenos darbuotojams galima sukinėtis.

Pirmiausia, pristatysiu valdybą: pirmininkas Jonas, vicepirmininkas Edis, sekretorė Ramutė, iždininkė Audra ir politinis koordinatorius Algis. Lengviausia apibūdinti juos klausimais, kuriuos klausia apie juos kiti. Tai yra: Kur Jonas dabar bėga, ir ką dabar jis išgalvojo? Ar Edis dar miega? Su kuo dabar Ramutė kalba telefonu, arba, kodėl niekas neatsako jos telefono? Kur Audra dabar išvažiavusi ir kada ji grįš? Kada Algis baigs egzaminus ir išvažiuos Italijon? (Ciao, Algi, grazie e tanti auguri!) Ir dar, bendri valdybos klausimai — kas turi banko knygutę? Kas šiam posėdžiui sekretoriauja? Kada vėl posėdžiausime ir kas eis į tą aną kitos organizacijos susirinkimą, posėdį ar vakarienę?

O dabar, veiksmo pavyzdėliai. Pradėkime su gegužės mėnesį įvykusiom demonstracijom. Sužinojom, kad Lietuvoje vyks demonstracijos; norėjome čia suruošti tuo pačiu metu. Kas, kur, kada? Turėjome dvi savaites, o daug darbo. Sužinojom, kad demonstracijom reikia leidimų — bet kur ir kaip gauti? Vargšas Jonas skambinėjo, visur važinėjo, pagaliau turėjo nuvažiuoti prie O'Hare aerouosto, o ten nuvažiavęs vis tiek negavo, nes neturėjo apdraudos! Tai dabar ieškok tos apdraudos — kas duos tokiai negirdėtai grupei (gal jie kokie karingi musulmonai!) taip greitai? Pagaliau gavom, kainavo beveik 300 dol. — po pasikalbėjimų su dvidešimt trimis apdraudos agentais. Tada, teko ieškoti helium tankų balionų pripūtimui — bet pirma, žinoma, reikėjo žinoti, kad prieš juos paleidžiant, reikės pranešti Meigs aerouostui — matyt, gal trukdys lėktuvų radarams?! Heliumo tankų „medžioklėje" dalyvavo penki asmenys, neskaitant dar trijų kitų, kurie ieškojo tankams tūtelių, kad galima būtų balionus pripūsti. O po to visko, tie balionai pradėjo nuo karščio sproginėti po plastika, nes gavome tik vieną megztą tinklą. Nežiūrint visko, demonstracijos gerai pavyko, nors Chicagos laikraščių atstovai, po ilgų pasikalbėjimų, tik vieną nuotrauką pajėgė įdėti į laikraštį.

Kitas įdomus įvykis valdybos narių gyvenime tai JAV LJS suvažiavimas gegužės mėnesio gale. Nė dienos nepraėjo be krizės. Pavyzdžiui, sakykim, su tais Vilniaus jaunimo teatro bilietėliais... Vargšo Jono bendrakambaris Linas norėjo Joną pasmaugti. Telefonas skambėjo tris dienas be sustojimo, kai „Drauge" buvo paskelbta, jog Jonas turi bilietų. Dar įdomiau buvo šeštadienį, kai reikėjo su bilietais ir registracija padirbėti. Nors iš skirtingų gėlių puokštė įdomesnė, bet skirtingi registracijos punktai tikra makalynė.

O paskutinis pavyzdys — tai marškinėliai, kuriuos Chicagos skyrius pardavinėjo 69-tos gatvės lietuvių festivalyje. Pirma, reikia nutarti, ką ant jų rašysim. „Kugelis — Breakfast of Champions" ir „Senas, bet dar gyvas" jau naudotos frazės. Valdybos nariai suko galvas ir pagaliau, nutarėm, kad panaudosime „Gėriau, gėriau, pamečiau galvelę" su žmogiuku, ir apačioje parašysime „Girtuoklis — visuomenės priešas".

Tada tarpusavyje turėjome derėtis dėl spalvų — tik keturios leidžiamos. Pagaliau nutarėm, kad bus marškinėliai geltoni, raidės juodos, o žmogiukas žalias ir raudonas. Bet staiga susirūpinom, ar tas žmogiukas neatrodys kinietiškas, su geltonu veidu? Bet ką dabar darysi? Nebėra laiko!? Taip ir padarėm, ir sakyčiau, kad neblogai išėjo trispalvė labai populiari tiems, kurie keliauja Lietuvon. (Dar jų liko, jei kam įdomu!)

Matot, darbas įdomus, visokių netikėtumų yra — ir dar geriau, jei norite prisidėti, priimsime su mielu, mielu noru!

Audra Kubiliūtė

Tautinėje stovykloje linksmai nusiteikę losangeliečiai Gailė Radvenytė, Auris Jarašūnas ir Brigita Novickytė.

Tautinėje stovykloje skautai akademikai ruošiasi pasirodyti per didįjį bendrą laužą.

ŠEIMŲ STOVYKLA NERINGOJE

MARIJA EIVAITĖ -HAUSER

Krikštynos šių metų Neringos šeimų stovykloje. Pirmoj eilėj: tėvai Maciūnai su sūnumi, krikštatėviai B. Zdanytė ir P. Bernotas ir pakrikštytoji Audra.

Nuotr. Marijos Hauser

Šią vasarą mus užpuolė besitęsiantys rekordiniai karščiai ir ne vienas ieškojome kaip nuo jų pabėgti ir atsivėsinti. Taigi vieni vaikščiojo po krautuves ar lankė kinus, o kiti skaitė bibliotekoje ar mirko ežeruose, jūroje ar miestelių baseinuose. Kas turėjo namuose vėsintuvus, smagiai, nors gal ir nuobodžiai, praleido dienas vėsiuose kambariuose. Bet tie, kurie turėjo progos išvažiuoti į kalnus ir linksmai pastovyklauti su draugais, buvo laimingiausi iš visų.

Užtat su didžiausiu malonumu ir entuziastiška nuotaika atvyko šešiolika šeimų paskutinę liepos mėnesio savaitę į Neringos stovyklavietę Vermonto kalnuose. Kai kuriom šeimom atstumas iki Neringos buvo trumpas, o kitos šeimos atkeliavo iš tolimesnių vietovių, kaip Washington, D.C., Ohio, Florida ir Ontario, Kanados. Šiais metais atvyko šios šeimos: Alšėnai, Aukštikalniai, Girniai, Gustai, Hauseriai, Juškai, Kazakaičiai, Krukoniai, Krulikai, Lingertaičiai, abu broliai Maciūnai su šeimomis, Rygeliai, Vengriai, Žiaugrai ir močiutė Šimanskienė su anūkais. Vaikučių buvo trisdešimt septyni, nuo jauniausios trijų mėnesių mergytės iki dešimtmečių vaikų. Šią stovyklą globojo Nekalto Prasidėjimo seselės ir administracinius reikalus tvarkė seselė Ignė. Stovyklą organizavo komitetas, susidedąs iš Aldonos Lingertaitienės, Birutės Žiaugrienės ir Jūratės Aukštikalnienės. Registraciją vykdė Rima Knašienė ir programos vedėjai buvo Ričardas ir Kristina Krulikai. Stovyklos pagelbininkai ir vaikų vadovai buvo Jūratė Bartytė, Julija Geležytė, Maja Goštautaitė, Dalia Mironaitė, Tomas Skrupskelis ir Sigita Šnipaitė. Stovyklos šeimininkės buvo seselės Oliveta, Loreta ir Palmyra, o vėliau joms į talką atvažiavo Bernotienė, Savickienė ir seselė Juozapa. Stovyklos kapelionas buvo kun. Sadauskas iš Montrealio.

Kaip ir kasmet, stovyklos dienotvarkė susidėjo iš vis pakvairinamų nustatytų punktų. Po pusryčių ir vėliavų pakėlimo vyko dvejopa rytinė programa, kuri buvo skirta tėvams ir vaikams. Laikas po pietų buvo laisvas. Dažniausiai visi susirinko prie tvenkinio, kur vaikai su tinklais gaudė driežus, vėžlius ir buožgalvius. Po pavakarių tęsėsi toliau tėvų ir vaikų programos. Tuo metu Jūratė Aukštikalnienė mokė norinčius tėvus margučių marginimo, šiaudinukų meno ir lietuviškų raštų kaišymo ant medžiagos. Vakarinės programos buvo po vakarienės ir diena užsibaigė naktipiečiais.

Rytinei vaikų programai vaikai buvo suskirstyti pagal amžių į tris grupes. Vadovai pravedė vaikams užsiėmimus, dainų, šokių ir žaidimų pynes. Taip pat buvo iškylos, ieškiniai ir pasiruošimai vakarinių programų pasirodymams.

Tėvų programa susidėjo iš paskaitų, diskusijų ir laisvų pokalbių bei supažindinimų vienokia ar kitokia tema. Šių metų prelegentai buvo Paulius Alšėnas, dr. Mirga Girniuvienė ir Vitolis Vengris. Paulius Alšėnas tęsė pereitų metų mintis apie lietuvių įsijungimą į šio krašto politinę veiklą. Anot Pauliaus, trys pagrindai, būtent tikslai, įgaliojantis aplinka ir pajėgumai paveikia kolektyviniam įsijungimui, bet efektyviausias rezultatas yra tiktai tada pasiekiamas, kada visi trys pagrindai veikia kartu. Dr. Mirga Girniuvienė suteikė mintis apie tikėjimo pagrindus ir pravedė diskusijas, liečiančius klausimus apie tikėjimą į Dievą ir į pomirtinį gyvenimą, skirtumą tarp tikėjimo ir žinojimo, tikėjimo ribotumą ir jo esmę. Vitolis Vengris skaidrių palyda supažindino tėvus su ekslibriais, jų atsiradimu ir išsivystymu, pradedant nuo pirmojo žinomo ekslibriso Egipto faraonų laikais iki pačių moderniausių Europos, rytų Europos ir Japonijos pavyzdžių. Gausus buvo skaidrėse lietuvių ekslibristų menas. Nors Vitolis Vengris dirba virusologijos srityje, jo meilė šiai meno šakai ligai vystėsi ir 1980 metais buvo išleista jo knyga, **Lithuanian Bookplates — Lietuvių Ekslibriai.**

Vakarinės programos, kaip kasmet, iššaukė visų sumanumą, gudrumą ir spontaniškumą. Stovykla prasidėjo susipažinimo vakaru, sekė toliau laužas, sporto rungtynių vakaras, talento vakaras, šokių vakaras vaikams ir vėl laužas. Pirmojo laužo tema buvo skridimas erdvėlaiviu į kitas pasaulio planetas ir žvaigždynus, o baigimo laužas atkūrė 2010 metus, kada šių metų stovyklautojai vėl susirinko į būrį. Ypač sėkmingai praėjo sporto rungtynės, kur šeimos buvo suskirstytos į keturias komandas ir visiems, dideliems ir mažiems, buvo progos pasirodyti savo greičiu, grakštumu ir apsukrumu.

Šiais metais stovyklautojai buvo vėl palaiminti tapti krikštynų liudininkais. Algis ir Liucia Maciūnai su dideliu džiaugsmu suruošė aštuonerių mėnesių dukrytės Audros Julijos krikštynas. Krikštynų rytą vaikučiai su vadovais lankė kai kurių tėvelių namelius, kur jiems buvo išaiškinti krikštynų simboliai, kaip vanduo, baltas rūbelis, aliejus ir žvakė. Taip pat vaikučiai patys pakrikštijo lėlytę, užpildami jai ant galvutės vandenėlio ir paženklindami kaktytę kryžiaus ženklu. Taip pat tą rytą tėvai buvo supažindinti su kai kuriais lietuviškais papročiais. Zita Krukonienė pristatė vestuvių papročius bei apeigas, Kristina Krulikienė kalėdinius, o Marija Hauser krikštynų.

Pavakarėje įvyko pačios krikštynos. Stovyklautojai palydėjo tylia eisena tėvus, krikštatėvius Birutę Zdanytę ir Paulių Bernotą, mažąją Audrytę ir atvažiavusius senelius į beržų šventovę, kur kunigas Sadauskas atliko krikšto sakramentą šventų Mišių metu. Ypač neapsakomai gražiai atrodė mažoji Audrytė, kurios krikšto rūbelis ir kepurytė buvo pasiūti iš močiutės Zdanienės vedybinės suknelės, Taip pat ją puošė gintariniai karoliukai iš Lietuvos.

Po įspūdingų ir jaukių šventų Mišių stovyklos vaikai, kaip seniau Lietuvoje, pasitiko tėvus, kūmus ir giminių pulką, užstodami jiems kelią ištiestomis juostomis. Kūmams buvo pristatyti trys klausimai, į kuriuos, negalėdami atsakyti, išsipirko kelią išdalindami saldainius. Tuo tarpu svečiai rinkosi į vaišių salę, kuri buvo šventiškai išpuošta staltiesėmis, juostomis, laukų gėlėmis ir didžiuliu plakatu, sveikinant tik ką pakrikštytą Audrą. Bet visų nustebimui krikštasuolė jau buvo užimta kitų stovyklaujančių Maciūnų — Vyto ir Alės, jų aštuonių mėnesių dukrytės ir jos kūmų. Tada beliko svečiams išspręsti, kurie buvo tikrieji tėvai, kūmai ir pakrikštytoji. Jau susipažinę su kai kuriais krikštynų papročiais, svečiai nusprendė pagal dovanų kiekį ir kokybę, kurie buvo apgavikai, ir juos nuvarė nuo krikštasuolės. Vaišės prasidėjo malda ir vaišių metu buvo atliekami tostai, kūmo sveikinimo žodis, tėvo padėkos žodis ir dovanų pristatymas ir kitos apeigos, kaip kūmų glaudus susėdimas ir jų spaudimas. Po skanios vakarienės vyresnieji svečiai gardžiavosi pyragais, vynu ir alumi, linksminosi, šoko ir dainavo. Ypač skanus buvo kūmos atvežtas raguolis ir močiutės Maciūnienės pačios pagamintas meškinis.

Be dienos programų, reikia paminėti, kad vakarais, vaikams sugulus įvykdavo tėvelių ir vadovų susibūrimai namelių verandose ar salėje. Turėjome progą pamatyti Juozo Bružo susuktą Lietuvoje vaizdajuostę, rodančią liepos 9 d. demonstracijas Vingio parke. Taip pat buvo rodomas Kulbio filmas Geležinis Vilkas, kuris buvo susuktas Neringos stovyklos aplinkoj ir gamtoj. Ypač smagūs buvo vakaro susitikimai, kada nakties tamsumoje ir tyloje dažnai nuaidėdavo linksmi balsai ir juokai.

Tradiciniam stovyklos užbaigimui buvo tėvelių suruoštas tėveliams ir vadovams baliukas. Šiemet moterys padarė vyrams staigmeną ir suruošė „Pono Vilniaus" varžytines ir rinkimus. Vyrai, nepaisant šio įvykio rimtumo, su pilnu įsijautimu pamodeliavo savo eisenas ir su pasigerėtinu humoru atsakė į specialiai paruoštus klausimus. Moterys savo plojimu išrinko tris finalistus, o galų gale karūnavo Norbertą Lingertaitį.

Ši stovykla praėjo visai sklandžiai, smagiai ir poilsingai. Oras buvo šiltas ir vakarai maloniai vėsūs. Mes, mamos, džiaugiamės, kad savaitei palikome savo karštas virtuves, o tėvai kitus namų darbus. Ypač laimingi buvo tėveliai, kurių vaikai jau nebezirzėdami nesikabino ant kojų ir nesibaimino dėl trumpų persiskyrimų. O tiems, kurie nesulaukė tos laimės šiemet, tik tegalime užtikrinti, kad ji ateis. Laukiame vėl susirenkant kitais metais ir raginame kitus prisidėti prie mūsų būrio. Kaip Romoje besilankantis turistas įmeta lirų į Freni fontaną, užtikrindamas tuo greitą sugrįžimą, taip pat ir mes paliekame stovykloje mažytę dalelę savo širdžių, tikėdamiesi kitais metais ten vėl sugrįžti.

LIETUVOS AIDAI

Veda KAZĖ BRAZDŽIONYTĖ
Kasdien nuo pirmadienio iki penktadienio,
8:30 — 9:00 v. vakaro.
Visos laidos iš WCEV stoties
1450 AM banga.

Adresas: 511 So. Nolton Ave.
Willow Springs, IL. 60480.
Tel: (312) 839-2511

Lithuanian Federal Credit Union
Taupa
ALL DEPOSITS FEDERALLY INSURED UP TO $100,000.
368 WEST BROADWAY • P.O. BOX 95 • SOUTH BOSTON, MASSACHUSETTS 02127
TELEPHONE (617) 269-1450

APTARNAUJA BOSTONO IR NAUJOSIOS ANGLIJOS LIETUVIUS

SANTAUPOS	PROCENTAI	METINIAI
Paprasta sąskaita	6.00%	6.17%
Money Market $2500 min.	6.25%	6.43%
CD°s $500 min. 6 mėn.	7.75%	7.75%
12 mėn.	7.90%	8.19%
24 mėn.	8.10%	8.41%
36 mėn.	8.20%	8.51%

PASKOLOS
Asmeninės 14%
Naujų mašinų 9.5%
Naudotų mašinų ligi 2 metų 11% — kitos 13%
Namų remonto 3 metų 11.5% 5 metų 12.5%
Mortgages (savininko gyvenvietė)
Pirma 10.0% + 2 Pt. ar 10.5% + 0 Pt; Antra 11.5% + 0 Pt. Kitoms paskoloms kreipkitės į Taupą
Namų vertės W.S.J. Prime + 1.5%
Visos ratos galioja nuo 1988 m. rugpiūčio mėn. 25 d. ir gali kisti.

DARBO VALANDOS
Nuo 10 ligi 2 val., įskaitant šeštadienius, ketvirtadieniais — nuo 3 ligi 7 val. vak.
Brockton: Sekmadieniais po 10 val. Mišių parapijos salėje — atstovas Juozas Rentelis, tel. 963-33671.
Worcester: Sekmadieniais po 10 val. Mišių parapijos salėje — atstovas Romas Jakubauskas tel. 832-6684.

CLASSIFIED GUIDE

REAL ESTATE

RE/MAX REALTORS — GREIT PARDUODA
RIMAS L. STANKUS
361-5950 636-6169
Norintieji PIRKTI ar PARDUOTI NAMUS per šią įstaigą, prašome paminėti, kad esate arba norite būti Rimo Stankaus klijentais. Nuosavybės įkainavimas nemokamai.

Century 21 KMIECIK REALTORS
7922 S. PULASKI RD
DANUTĖ ŠČERBAITĖ MAYER
284-1900
Jei norite parduoti ar pirkti savo nuosavybę per Amerikos populiariausią agentūrą, prašome skambinti Danutei Ščerbaitei Mayer dėl sąžiningo patarnavimo ir veltui jūsų namų įkainavimo.

MISCELLANEOUS

A VILIMAS MOVING
Tel. 376-1882 ar 376-5996
10%—20%—30% pigiau mokėsit už apdraudą nuo ugnies ir automobilio bas mus.
FRANK ZAPOLIS
3208½ West 95th Stret
Tel. — GA 4-8654

ELEKTROS ĮVEDIMAI — PATAISYMAI
Turiu Chicagos miesto leidimą. Dirbu ir užmiesty. Dirbu greitai, garantuotai ir sąžiningai.
655-2020
KLAUDIJUS PUMPUTIS

VENCKAUSKAS, INC.
Builders & Remodeling
• Porches & Decks • Floor & Wall Tile
• Aluminum Siding & Trim • Kitchen & Baths
• Masonry • Rec Rooms
• Additions • Insurance Repairs
Joe (312) 582-7606
Peter (312) 371-7499

MASTER PLUMBING COMPANY
Licensed, Bonded, Insured
Nauji darbai ir pataisymai. Virtuvės ir vonios kabinetai. Keramikos plytelės. Karšto vandens tankai, pompos. Išvalome užsikimšusius vamzdžius.
BEN SERAPINAS 636-2960

WAGNER and SONS
TYPEWRITERS AND ADDING MACHINES
Nuomoja, Parduoda, Taiso
Virš 50 metų patikimas jums patarnavimas
5610 S. Pulaski Rd., Chicago
PHONE — 581-4111

Restoranas NERINGA
2632 W. 71st St.
tel. 312-476-9026
Vienintelis autentiškas lietuviškas maistas Čikagoje ir apylinkėse.

Viengungiai, našliai, išsiskyrę! Reikalaukite geriausio pasirinkimo! Pasinaudokite Exeter's paslaugomis užmegzti naujas pažintis. Asmeniška-konfidencialu. „Money-back" garantija, informacija veltui. Rašykite angliškai: Exeter's, Attn: Helen, Box 2335, Bismarck, North Dakota 58502.

REAL ESTATE

MLS KOMPIUTERIŲ
pagalba galite PIRKTI ar PARDUOTI NAMĄ mieste ir priemiesčiuose. Sąžiningai patarnaus
J. BACEVIČIUS
BELL-BACE REALTORS
INCOME TAX — INSURANCE
6529 S. KEDZIE
778-2233

GREIT IR SĄŽININGAI PATARNAUJAME PIRKIME BEI PARDAVIME NUOSAVYBIŲ.
Nemokamai įkainuojame jūsų nuosavybę, taip pat pristatysim pagal pageidavimą, sąrašą parduodamų namų jūsų ieškomoj apylinkėj, mieste ar priemiesty. Suinteresuoti prašau skambinti ar užeit pas
BUDRAITIS REALTY
6600 S. Pulaski
767-0600

Atdaras apžiūrėjimui
Sekmadienį — nuo 1 iki 4 v. p.p.

6110 S. Major — 5½ kamb. mūrinis su 3 miegamais kamb. 1¾ modern. vonia. Liuksus virtuvė su medžio spintelėmis. Gražus įrengtas rūsys. Centr. oro vėsinimas. Aluminum trim. 1½ garažo su automatiniu atidarymu. Labai geram stovy, labai švari nuosavybė. Paskubėkit!

Nr. 232 — 12 butų mūrinis Bridgeporte. Po 2 ir po 1 mieg. kamb. butai. Atskirai apšildomi. Pilnas rūsys. Labai geram stovy. Pelninga nuosavybė. 31st ir Racine Ave. Skambinkit dabar.

Nr. 289 — pravažiuokit — netrukdykite 3452 W. 64 Place 10 kamb. namas su 7 dideliais miegamais ir 5 voniomis. Su medinėm spintelėm, modern. virtuvė didesnė už kai kuriuos salonus. Nauji elektros laidai. Nauji kilimai. Alum. papuošimai. Didelis patio ir vaikams namukas žaidimui. Galimybė gimininigom šeimom gyventi. Arti St. Nick's ir Eberhardt mokyklų. Skambinkit dabar.

AR NORITE PARDUOTI?
Savo namą galite parduoti, tik paskambinkite telefonu. Mūsų pardavėjai sėkmingai jums patarnaus. Mes jums galime padėti, nes daugiau stengiamės. Namo įvertinimui skambinkite skubiai — dabar.
O'BRIEN FAMILY REALTY
Tel. — 434-7100

Atdaras apžiūrėjimui
šeštad. ir sekmad.,
rugsėjo 17 ir 18 d.
nuo 12 val. iki 5 val. popiet
3844 W. 68 Street
5½ kamb. „raised ranch" stiliaus namas. 3 mieg., 1¾ vonios, įrengtas rūsys. Oro vėsinimas. Savininkas. Tel. 767-6860.

Savininkas parduoda liuksusinį mūr. bungalo apyl. 71-os ir Pulaski. 4 miegamieji, 2½ keramikos vonios. „Eat-in" virtuvė. Įrengtas rūsys. 2½ maš. garažas. Mūrinis „patio". Gražiai apsodintas. Daug priedų. Turite pamatyti. Susitarimui skambint 767-8974

Parduodamas namas prie 71 ir Sacramento; 1½ aukšto, įrengtas rūsys, 2 auto. garažas. Švarus. Skambinti Indrei 537-7949 arba 541-3702.

FOR RENT

Išnuomojamas 5 kambarių butas antrame aukšte. Prie gero susisiekimo.
Skambint tel. 776-4513

Išnuom. 6 kamb. apšildomas butas pirmame aukšte. Naujai dekoruotas. Kilimai. Marquette Parko apyl.
Skambint 778-0154

Išnuom. 5 kamb. apšild. butas. Šaldytuvas, virimui pečius, kilimai. Marquette Parko apyl. Tik suaugusiems.
Skambinti 585-1392

VALOME
KILIMUS, BALDUS, GRINDIS IR SIENAS
J. BUBNYS
737-5168

V. T. ELECTRIC CO.
Licensed, Insured — Bonded
436-6937
Elektros ir namų apšildymo sistemų pataisymai.
Vytautas Taras

NAMŲ APŠILDYMAS
Išvalau ir remontuoju visų rūšių namo šildymo įrengimus ir pakeičiu vandens šildytuvus.
ALBIN BANYS
447-8806

PARDAVIMAS IR TAISYMAS
MIGLINAS TV
2346 W. 69 St.
Tel. 776-1486

IEŠKO BUTO

Pensininkei reikalingas 4 ar 5 kambarių butas be baldų. Į vakarus už Pulaski Road.
Skambint 735-0844

TAISOME
SKALBIMO IR DŽIOVINIMO MAŠINAS IR ŠALDYTUVUS
Kreiptis į: Hermis Deckys
Tel. 585-6624
Nuo 8 v. ryto iki 5 v. vakaro
Kalbėti lietuviškai

MARQUETTE PHOTO SUPPLY
REIKMENYS FOTOGRAFAMS IR MĖGĖJAMS
Daug sutaupysite, pirkdami čia jų reikmenis. Pasinaudokite patogiu planu atidedant pasirinktus reikmenis ypatingai progai. Pilnai užbaigtų foto nuotraukų aptarnavimas. Atidaryta pirmadienį ir ketvirtadienį vakarais iki 8 valandos. Antrad. ir trečiad. susikalbėsit lietuviškai.
3314 West 63rd Street
Tel. — PRospect 6-8998

Siuvame pagal užsakymą įvairių fasonų ir spalvų avies kailio kailinius, taip pat paltus iš avies kailio gabaliukų. Valome ir pataisome. Parduodame avies kailio apvalkalus auto. sėdynėms, kilimus iš avies kailio gabaliukų ir avies kailio šlepetes.

Family Furs Co.
4171 S. Archer Ave.
Chicago, IL 60632
Tel. 847-4027
Atidaryta kasdien 10 ryto - 7 v. p.p.
Šeštadieniais 10 ryto - 5 v. p.p.
Sekmadienį uždaryta

Poilsio laikas Neringoje — šeimos stovykloje, kur mažieji ir didesnieji galėjo atsigauti ir paplaukyti.
paplaukyti.

Nuotr. **Marijos Hauser**

PHILADELPHIA IR APYLINKĖS

LAUKIAME „VOLUNGĖS" KONCERTO

Jau gana daug metų, kai Philadelphijos LB apylinkės valdyba kiekvieną pavasarį ruošia įdomų su spalvinga programa linksmavakarį, sutraukiantį gana daug žmonių. Jo metu būdavo statomi draminiai kūriniai, ruošiami koncertai, tautinių šokių grupių pasirodymai. Šiais metais dėl kitų renginių gausumo valdyba savo tradicinį vakarą nukėlė į rudenį. Malonu pranešti, kad jo programą atliks plačiai pagarsėjęs Toronto mišrus vokalinis vienetas „Volungė", su savo gastrolėmis apkeliavusi daugelį Kanados, Amerikos, Europos lietuvių kolonijų ir susilaukusi labai gražių pagyrimų spaudoje. Tai vienas iš žymiausių Šiaurės Amerikos vokalinių vienetų. Jis ypač gražiai užsirekomendavo šią vasarą Kultūros kongrese, Tautinių šokių šventėje ir lankydamas Anglijos lietuvių kolonijas. Su dideliu pasisekimu jo koncertas praėjo ir IV Pasaulio Lietuvių jaunimo kongrese Europoje. Tikimasi, kad „Volungės" choras nemažai džiaugsmo ir dvasinės paguodos suteiks ir Philadelphijos bei apylinkių dainos mylėtojams.

Kalbant apie „Volungės" įsikūrimą, rašoma: „Lietuvišką dainą pamilusios aštuonios lietuvaitės 1975 m. pasikvietė Dalią Skrinskaitę-Viskontienę joms vadovauti. Taip įsikūrė Toronto dainos vienetas ‚Volungė'. Nedidelis skaičiumi vienetas pradėjo koncertuoti Kanadoje ir Jungtinėse Amerikos Valstybėse. 1980 m., prie vieneto prisijungus vyrams, ‚Volungė' tapo mišriu choru. ‚Volungė' dirba ir toliau — koncertuoja stengdamasi išlaikyti gyvą lietuvišką dainą išeivijoje".

Trylikos metų slinktyje vienetas, vadovaujamas ir diriguojamas talentingos Dalios Viskontienės, didėjo narių skaičiumi ir tobulėjo pasirinktų repertuarų atlikimu. Dabar „Volungėje" dainuoja 40 jaunosios ir viduriniosios kartos žmonių. Gražaus dėmesio susilaukė jų įdainuota plokštelė.

Koncertas bus spalio 1 d. 7 val. vak. Lietuvių namuose (Lithuanian Music Hall), 2715 E. Alleghany Ave., prie pat I95 išvažiavimo. Juo bus pradėtas rudens sezonas. Bilietų kaina studentams 5 dol., pensininkams 8 dol., o visiems kitiems 10 dol. Juos užsakyti ir stalus rezervuoti galime pas Teresę Gečienę (215—677-1684), Aniliorą Mašalaitienę (215—687-3048) ir Marytę Sušinskaitę (215—927-2467). Po koncerto bus šokiai, veiks valgių ir gėrimų bufetai.

B.V.

Laiškas

PATIKSLINIMAS

Mūsų mėgiamas žurnalistas „Horizontuose" („Draugas", 1988.IX.10) spalvingai aprašo šiemetines Lietuvių Fronto bičiulių dienas Dainavoje. Užsimenama ir mano paskaita, kurios pavadinimas buvo „Kovojanti Lietuva ir žvilgsniai iš šono". Duodama tiksli mano paskaitos ištrauka. Bet aš nežinojau ir paskaitoje nerašiau, kad ketinama tą knygą išleisti anglų kalba ir aš visai nežinojau ir nesakiau, kad, „leidžiant pirmąją „Lietuvos partizanų kovos" laidą, leidėjams buvo uždrausta daryti pataisymus". Mano paskaita žada būti at spausdinta žurnale „Į Laisvę".

Pilypas Narutis

LIETUVA PASAULINĖJE LITERATŪROJE

Alfonsas Šešplaukis-Tyruolis

Ką Lietuva yra davusi kitų tautų literatūrai savo istorija, gamtovaizdžiu ir žmonių papročiais pirmą kartą panagrinėta Alfonso Šešplaukio-Tyruolio knygoje

LIETUVA PASAULINĖJE LITERATŪROJE

Išleido Lituanistikos tyrimo ir studijų centras Chicagoje. 244 psl. Knygos kaina 8 dol., su persiuntimu 9.50 dol. Illinois gyventojai moka 10.14 dol. Gaunama DRAUGE ir pas knygų platintojus.

BALFO PREMIJA JAUNIMUI

Po ilgesnių svarstymų 1987 m. spalio 3-4 d. įvykusiame Balfo direktorių suvažiavime Putname iškėlėme mintį, kad reikia ką nors daryti, kad galėtume įtraukti į balfinę veiklą daugiau jaunesnių žmonių, kurie ateityje perimtų mūsų jau subrendusių darbą.

Mudu su žmona pasisiūlėme įsteigti fondą, iš kurio kiekvieneriais metais būtų skiriama 1,000 dol. premija jaunuolei, jaunuoliui, kurie aktyviai reikštųsi Balfo šalpos darbe. Buvo gautas pilnas pritarimas. todėl šį kartą mes kreipiamės į visą Amerikos jaunimą, kviesdami jį įsijungti į kilnų artimo meilės darbą. Kaip žinote, Balfo pagrindinis uždavinys yra surinkti kuo daugiau aukų, kad galėtume pagelbėti lietuviui, esančiam bėdoje, nežiūrint kur jis bebūtų, tačiau daugiausia už geležinės uždangos. Aukų rinkimo darbas yra sunkus ir nedėkingas, bet dėl to nereikia per daug jaudintis: prašome ne sau, bet tam, kuris pats negali paprašyti. Lengviau duoti, negu prašyti.

Taigi mums reikia jaunų žmonių, kurie įsigyventų savo širdyse tą būtiną ir svarbų reikalą ir su pasišventimu jį vykdytų. Užtikriname, kad dažnai mes pajuntame vidinį džiaugsmą, nes savo darbu pagelbėjom varge esančiam. Aš pats Balfo valdyboje dirbu jau nuo 1949 m., o mano žmona nuo 1953 rudens. Šis darbas tapo mums kasdieniniu rūpesčiu. Deja, jėgos mąžta ir teikia pakaitalo.

Tai premijai gauti yra nustatomos šios sąlygos:

1. Jaunuolė-lis turi būti 18-35 m. amžiaus, aktyviai dalyvaująs Balfo skyrių veikloje, priklausąs ir dirbąs jaunimo organizacijose: skautų, ateitininkų ir jaunimo sąjungoje.

2. Jaunuolis nusprendęs, kad jis yra kandidatas tai premijai gauti, parašo Jury komisijai prašymą ir pažymi savo balfinę ir lietuvišką veiklą. Prijungia organizacijų vadovybės ir Balfo skyrių valdybos rekomendacijas ir atsiunčia Jury komisijai iki 1988 m. spalio 15 d. šiuo adresu: 1248 Heatherview Dr. Agoura, Oak Park, Ca. 91301. 818—889-9699.

3. Jury komisija bus sudaryta šios sudėties: skautas akademikas, studentas ateitininkas, jaunimo sąjungos atstovas, Los Angeles Balfo valdybos narys ir mudu su žmona. Iš viso 6 asmenys.

4. Jury komisija gautus prašymus įvertins ir iki lapkričio 1 d. paskelbs laimėtoją spaudoje ir laiškais kandidatams. Premija bus įteikta Los Angeles Balfo metinio piniginio vajaus renginyje lapkričio 13 d. parapijos salėje.

5. Nesuradus tinkamo kandidato, premija bus nukelta į 1989 m. Apie tai bus paskelbta spaudoje.

Dar kartą kreipiamės į visą jaunimą ir kviečiame aktyviai jungtis į šį rimtą ir kilnų artimo meilės darbą Balfo skyriuose.

Su meile jums, jaunime.

Alfonsa ir Vladas Pažiūrai

Viešpaties pašauktam į Amžinąjį Gyvenimą iš mūsų tarpo išėjo nesugrįžtamai visiems mielas

A.†A.
agr. JURGIS SKLĖRYS.

Jo giliame skausme likusiai žmonai VERUTEI ir visiems artimiesiems Lietuvoje ir Amerikoje reiškiame nuoširdžiausią užuojautą ir drauge liūdime.

A. J. Bertuliai
L. Gudelienė
St. Ingaunis
R. V. Jucai
A. Kriaučeliūnienė
J. P. Maldeikiai
E. H. Pamataičiai
M. P. Radžiai
K. Rožėnienė
R. N. Sabaliūnai
K. A. Sadauskai
A. J. Samaičiai
V.V. Simanavičiai
I. J. Siručiai
S. P. Šmaižiai
K. J. Stasiūnaičiai
L. V. Tamošaičiai
O. Z. Tamošauskai
E. B. Užemiai
D. Vilimienė
F. L. Žeruoliai
A. Zubavičius

Hot Springs, Arkansas.

Kaimynui ir mokslo draugui

A.†A.
ANTANUI-ČESLOVUI ŽIŪRAIČIUI

mirus, žmoną SOFIJĄ, brolį kun. TOMĄ O.P., Washington, D.C., sesutes GENUTĘ ir SOFIJĄ Lietuvoje bei kitus gimines ir draugus užjaučiame.

Stefa ir Zenonas Lukauskai

A.†A.
Agr. JURGIUI SKLĖRIUI

mirus, jo žmonai VERONIKAI ir dukrai, broliams bei seserims Lietuvoje reiškiame nuoširdžiausią užuojautą.

Lietuvių Agronomų sąjunga

A.†A.
BRONIUS PERNARAVIČIUS

Rugsėjo 15 d. suėjo 20 metų kaip staiga Viešpats pašaukė tėvelį į amžinybę.

Šia proga prisimenu tėvelį su padėka Viešpačiui: Jo griežtumą auklėjant mane — kurio dabar nesigailiu; dievobaimingumą; punktualumą; žodžio išlaikymą — nors audros siaustų; niekuomet neatsisakė padėti artimui; po mano vestuvių padėjo įsikurti; dainavo choruose nuo pat mažens iki mirties.

Tėvelio šviesiam prisiminimui skiriame finansinę auką ir darbą lietuviškam giesmynui išleisti.

Su pagarba ir meile, Kristuje,

Duktė Gražina Cibienė, žentas Vytautas, anūkė Ramunė, anūkas Saulius su žmona Harriett.

Buvusiam Brighton Parko Lietuvių Bendruomenės valdybos nariui

A.†A.
BENEDIKTUI LUNGIUI

mirus, skausmo valandoje nuoširdžiai užjuačiame jo žmoną JULIJĄ.

Brighton Parko Lietuvių Bendruomenės valdyba ir nariai

REMKIME TAUTOS FONDĄ

ir padėkime ok. Lietuvai kovoje už jos teises.

Jūsų auka TAUTOS FONDUI finansuoja Lietuvos laisvinimo darbus, ELTA biuletenių įvairiomis kalbomis leidimą bei Europoje informacijos įstaigų ir radijo bangomis skleidžiamas žinias, kurios neleidžia pasauliui užmiršti apie tikrą padėtį Lietuvoje ir jos brutualią okupaciją.

Prisiminkime LIETUVOS LAISVĖS IŽDĄ pagerbdami artimuosius, įamžindami jų atmintį ar tvarkydami savo palikimų reikalus.

Aukos, dovanos atleidžiamos nuo federalinių mokesčių, IRS Cert. No. 51-0172223.

TAUTOS FONDAS
LITHUANIAN NATIONAL FOUNDATION, INC.
P. O. Box 21073
Woodhaven, N.Y. 11421

PADĖKA
A.†A.
ZUZANA ŠEGŽDAVIČIŪTĖ JASIENĖ

Pabaigusi šios žemės skausmingą kelionę, ramiai užmigo su Kristaus evangelijų prisikėlimo Viltimi 1988 m. birželio 24 d.

Velionė buvo pašarvota Petkaus Marquette koplyčioje birželio 27 d. ir palaidota birželio 29 d. Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Nuolankiai dėkojame kun. Antanui Puchenski'ui, atlikusiam religines laidotuvių apeigas koplyčioje, atlaikiusiam gedulingas šv. Mišias bažnyčioje ir atkalbėjusiam atsisveikinimo maldas kapinėse. Taip pat ačiū ir kun. J. Juozevičiui už maldą koplyčioje.

Esame nuoširdžiai dėkingi St. Petersonienei už prasmingus biografinius atsisveikinimo žodžius ir Baltijos gintarėlius, pabertus ant velionės karsto. Taip pat dėkojame karsto nešėjams, visiems draugams ir šeimos artimiesiems, dalyvavusiems šv. Mišių aukojime ir palydėjusiems į amžinojo poilsio vietą. Malonus ačiū už šv. Mišioms ir kitiems tikslams aukas, už gailias užuojautas, mums pareikštas žodžiu ar raštu, už gėles ir vainikus.

Dėkojame D. Petkui už maloniai pravestas laidotuvių apeigas. Giliai nuoširdi padėka ir tiems, kurie, keliaudami savo rūpesčių keliais, kartais bent kelių žodžių malda prisimins velionę, mylėjusią Dievą, gyvenusią šeimai ir artimui.

Skaudžiai nuliūdę **vyras Adomas ir dukros Lilija ir Birutė.**

GAIDAS—DAIMID
EUDEIKIS
TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS PATARNAUJA IR CHICAGOS PRIEMIESČIUOSE
4330-34 S. California Avenue
Telefonai — 523-0440 ir 523-9852
4605-07 South Hermitage Avenue
Telefonas — 927-1741-1
4348 S. California Avenue
Telefonas — 523-0440

PETKUS
MARQUETTE FUNERAL HOME
TĖVAS IR SŪNUS
2533 West 71 St., Chicago
Telefonas — 476-2345
1410 So. 50th Av., Cicero
Telefonas — 863-2108

STEPONAS C. LACK ir SŪNŪS
LACKAWICZ
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
2424 West 69th Street — Tel. RE 7-1213
11028 Southwest Hwy. — Tel. 974-4410
9236 S. Roberts Rd. — Tel. 430-5700

BUTKUS — PETKUS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
1446 South 50th Avenue
Cicero, Illinois
Telefonas — 652-1003
Sally **Donald M., Jr.**

VANCE
LAIDOTUVIŲ KOPLYČIA
DIREKTORIAI
1424 So. 50 Ave., Cicero Illinois
PATARNAUJA CHICAGOJE BEI PRIEMIESČIUOSE
Tel. 652-5245

APLINK MUS

x Chicagos ir apylinkių lietuviai jaunuoliai ir jaunuolės kviečiami atvykti į JAV Lietuvių Jaunimo sąjungos Chicagos skyriaus pirmą šių mokslo metų susirinkimą. Rinksimės Jaunimo centre rugsėjo 25 d. 11 v.r. Lauksime jūsų!

x Marijonų bendradarbių pirmas po vasaros susirinkimas bus ateinantį trečiadienį, rugsėjo 21 d., 1 val. p.p. Marijonų vienuolyno salėje. Yra svarbių reikalų apsvarstyti, ypač pakalbėti apie žaidimų popietę, kuri bus lapkričio 6 d. Nariai ir norį nariais būti bei svečiai kviečiami dalyvauti. Po susirinkimo bus vaišės.

x Vidurinio amžiaus žmonių dvasiniai poreikiai — pokalbis ir malda su ses. Igne asmenims tarp 30 ir 55 metų vyks šeštadienį rugsėjo 24 d. 7 val. vakaro Jaunimo centre. Tai ypatinga proga Chicagos bei apylinkių suaugusiems pasvarstyti tai, kas mums aktualiausia, ir pažiūrėti, kokių yra galimybių tuos poreikius patenkinti.

x Petro Petručio pasikalbėjimas su poetu Sigitu Geda bus girdimas nuo rugsėjo 19 d. Margučio radijo laidoje 1450 AM tarp 9-10 val. vakare.

x Vida ir Robertas Kosmonai, dviejų rūbų salonų savininkai Evergreen Plazoje, kiekvieneriais metais nuoširdžiai prisideda prie Putnamo seselių rėmėjų ruošiamos tradicinės madų parodos pasisekimo. Šį rudenį spalio 16 d. Lee's (Kosmonų) salono įvairią aprangą modeliuos Lisa Kosmonaitė-Beigienė, Rima Lizdenytė-Sell ir Dalia Bartkienė.

x Jaunimo centro Moterų klubas rengia vakaronę su Stasiu Žilevičium „Lietuvos pakelės" Jaunimo centro kavinėje rugsėjo 23 d., penktadienį, 6:30 val. vak. Jis skaidrėse rodys lietuviškus kryžius ir koplytstulpius. Visi kviečiami pasižiūrėti seniai matyto Lietuvos meno.

x Pranciškiečių seserų iš Pittsburgho, Pa., rėmėjų seimas Chicagoje bus spalio 2 d., sekmadienį Marijonų koplyčioje 11 val. bus šv. Mišios ir pamokslas. Po Mišių 12 val. Marijonų salėje bus pietūs, o apie 1:30 val. prasidės seimo posėdžiai. Visus narius ir svečius kviečia dalyvauti valdyba ir pirmininkė Sabina Henson.

x „The Chicago Catholic", Chicagos arkivyskupijos savaitraštis, rugsėjo 16 d. laidoje įsidėjo nuotrauką iš sekmadienio, rugsėjo 11 d., Švč. M. Marijos Gimimo parapijos procesijos, o atskiroje žinioje paminėjo Lietuvos kardinolo Vincento Sladkevičiaus su Italijos laikraščio „Il Messaggiero" pasikalbėjimo ištrauką.

x Organizuojama tautinių šokių grupė aukštesniųjų mokyklų mokiniams. Repeticijos bus kas antrą penktadienį Buffalo Grove arba Arlington Heights rajone. Dėl informacijų kreiptis į Indrę Tijūnėlienę, 419 Wiedner Rd., Buffalo Grove, Ill. 60089, tel. 312-537-7949. Visi jaunuoliai kviečiami registruotis.

x Pranešimas: Stasys Žilevičius rodys įdomias skaidres iš Lietuvos ir Europos Seklyčioje rugsėjo 21 d. (trečiadienį), 2 val. p.p. Kviečiame visus smagiai praleisti laiką!

(sk.)

x Krištanavičiaus Fondas padeda išlaikyti Lituanistikos Tyrimo ir Studijų centrą, kurio užmojis yra išsaugoti mūsų tautos kultūrines vertybes ateities kartoms. Mūsų darbai reikalaus moralinės ir materialinės paramos iš lietuvių visuomenės. Bendrai dirbant mūsų ateitis gali būti šviesi ir laiminga. Kviečiame visus į talką. Nuo mokesčių nurašomos aukos ar paskolos siunčiamos šiuo adresu: **5620 South Claremont Ave., Chicago, IL 60636 USA.** Telefonas **(312) 434-4545.** Pirmininkas Robertas Vitas.

(sk.)

x Šlutų PATRIA, dovaninių prekių ir elektronikos parduotuvė, persikėlė į naujas patalpas; **2638 W. 71st St., tel. 778-2100.** Atidaryta: darbo dienomis 10-6 v.v., šeštadienį 10-4:30 v. p.p., sekmadienį uždaryta. **PATRIA** yra vienintelė lietuviška elektronikos bei 220 v. aparatų, tinkančių Lietuvoje, parduotuvė. Čia rasite ne tik didelį pasirinkimą, bet ir ilgametį elektronikos specialisto profesinį patarnavimą.

(sk)

x 434-2243 Užsakai „Ateities" vakarui JC spalio 1 d.

(sk.)

x Naujam Pasaulio lietuvių centre, Lemonte, galima jau dabar nuomoti nuolatiniam gyvenimui butus. Yra 1 ar 2 kambarių, labai prieinamom sąlygom. Vietovė graži, apsupta laukais, susisiekimas patogus. Smulkesnėm žiniom ir susitarti apžiūrėti skambint **V. Januškiui 257-5880.**

(sk.)

Estradinė dainininkė Violeta Rakauskaitė-Štromienė su savo dainų plokštelėmis. Ji atliks meninę programą „Draugo" baliuje Martinique restorano pokylių salėje rugsėjo 25 d.

PABALTIEČIŲ KONFERENCIJA LONDONE

JUOZAS PRUNSKIS

Lietuvių, estų ir latvių konferencija įvyko Londone rugsėjo 8 ir 9 dienomis latvių namuose. Konferenciją atidarė Estų Pasaulio Tarybos pirmininkas Lembit Savi, pasveikindamas suvažiavusius 48 delegatus. Buvo suvažiavę iš JAV, Kanados, Anglijos, Vokietijos, Švedijos, Pietų Amerikos ir iš Australijos. Pasaulio Pabaltiečių santalkos pirmininkas dabar yra estų pirm. L. Savi, kuris ir vadovavo konferencijai. Jis papasakojo ,kad į šią konferenciją buvo kviečiama po 20 žmonių iš kiekvienos tautybės.

Atidarymo posėdyje buvo iššaukta 15 lietuvių dalyvių įpavardžių: iš Anglijos — Alkis, J. Vilčinskas, A. Vilčinskas, Z. Juras, M. Bajorinas, A. Žukauskas, St. Kasparas, kun. J. Sakevičius, JAV — J. Stiklorius, V. Volertas, prel. J. Prunskis, Kanados — J. Kuraitė-Lasienė, J. Juzukonis, Argentinos — A. Mičiūdas. Visus išaukė dr. J. Bobelis, Vliko pirmininkas.

Prasidėjus paskaitoms supažindinta su pabaltiečių organizacijomis įvairiose pasaulio valstybėse. Tą padarė Pasaulio Estų Tarybos pirm. L. Savi, Laisvųjų Pasaulio Latvių Federacijos pirm. dr. L. Lukss ir Vliko pirm. dr. K. Bobelis. L. Savi supažindino su Pabaltiečių santalkos darbais — Baltijos laisvės žygis, dalyvavimas Vienos konferencijoje, simpoziumų organizavimas. Strassburge turimas nuolatinis pabaltiečių atstovas A. Klimaitis. Pabaltiečiai tėvynėse ir laisvajame pasaulyje siekia ne vien ekonominės nepriklausomybės, bet pilnos laisvės ir nepriklausomybės. Išeivijos pastangos dabar panašios į nepriklausomybės atkūrimo laikus, kai lietuviai, latviai, estai siuntė savo atstovus į vyriausybės įstaigas painformuoti apie šių tautų siekimus. Buvo keliamas reikalas santalkai palaikyti ryšį su laisvės sąjūdžiais tėvynėse.

L. Savi paminėjo, kad ligi šiol daugiausia buvo veikiama laiškais ir raštais: laiškais redakcijai, laiškais kongresmanams. Bet dažnai į tai daug dėmesio nekreipiama. Būtų veiksmingiau, jei išeitume į gatves demonstracijomis ir panašiai. Dabar mūsų tikslas — koncentruoti veikimą V. Europoje. Ateinančiais metais reikia kreipti ypatingą dėmesį į Hitlerio paktą. Reikia nusistatyti, ko siekiama. Svarbu mūsų disidentams susidaryti ryšius su spaudos korespondentais, kurie perteiktų žinias Vakarams.

Popietinėje sesijoje latvis dr. L. Lukss nagrinėjo pabaltičių veikimo gaires laisvajame pasaulyje. Mes savo tarpe svarstydami iškeliame daug problemų, bet pakankamai neieškome būdų joms išspręsti. Siūlė dažniau lankyti įtakingus asmenis pabaltiečių trijų asmenų delegacijoms. Neužtenka pasiųsti spaudai informacijų, svarbu sekti, kad būtų panaudotos. Svarbu įtraukti jaunas jėgas. Latviai ruošia leidinį, kur pateikiami duomenys, naudotini bandant paveikti įtakingus asmenis, siekimas suardyti Stalino-Hitlerio paktą šiuo metu yra realus ir svarbus. Diskusijose buvo pažymėta, kad Washingtone pabaltiečiai planuoja paveikti kongreso atstovus, kad jie kreiptųsi į Sovietų ir Vokietijos vyriausybes, ragindami atšaukti Maskvos ir Hitlerio paktą.

Dr. K. Bobelis pasakė, kad pabaltiečiai yra gavę iš Vokietijos kopiją Maskvos ir Hitlerio pakto.

A. Klimaitis numato, kad dėl spaudimo viduje ir Vakaruose Sovietų Sąjunga gali pakeisti savo konstitucinius nuostatus, duodama daugiau ekonominės, kultūrinės, gal ir politinės laisvės.

Toliau svarstybos vyko pasiskirsčius į penkias grupes. Galimybių ir akcijos pramatymai, ryšiai su užsienio vyriausybėmis, kontaktai su okupuotais kraštais, ryšiai su spauda, radiju, santykiai tarp pabaltiečių organizacijų.

Posėdžiuose dr. K. Bobelis pažymėjo, kad pabaltiečių veiklai reikia daugiau lėšų ir didesnio personalo. Vliko įstaigos ryšiams su Lietuva turimo telefakso išlaikymas vieną mėnesį kainuoja 750 dol. Tai buvo liepos mėnesį, o paprastai kainuoja 350 dol.

Svarstybų grupės pranešė savo pasitarimų rezultatus. Iškeltas reikalas kontaktuoti savų parlamentų ir Europos parlamentų narius. Pabaltiečių biuras Strassburge turi būti labiau plečiamas. Reikia sudaryti personalą, kuris pastoviai palaikytų ryšį su parlamentų atstovais. Reikia sudaryti specialų Pabaltiečių komitetą Europoje, kuris diriguotų ryšius su įtakingais politikos žmonėmis.

Skatinama pabaltiečių organizacijas paruošti informacinę medžiagą atvykstantiems iš Pabaltijo turistams. Reikia reikalauti, kad Sovietų Sąjunga nutrauktų pavergtų kraštų kolonizaciją. Neturi būti diskriminacijos dėl religijos, tautybės. Stengtis, kad Pabaltijo kraštai gautų daugiau istorinių knygų.

Svarstytinas įsteigimas Pabaltiečių savaitraščio anglų kalba. Numatyti, kad komunistai, vadovaudami vadinamiems nepriklausomybės sąjūdžiams, gali pasiekti, kad Maskva duotų tariamą nepriklausomybę, stengdamasi įvesti savo kontroliuojamus žmones į Jungtines Tautas, į konsulatų postus, neva atstovauti „nepriklausomas" Pabaltijo valstybes. Jokia lietuvių, estų ar latvių grupė negali daryti nuolaidų inkorporavimo nepripažinimo politikai,kas galėtų pakenkti kitoms Pabaltijo valstybėms.

CHICAGOS ŽINIOS

MIRĖ ARKIVYSKUPAS

Milwaukės arkivyskupas William E. Cousins mirė rugsėjo 14 d., sulaukęs 86 m. Buvo gimęs Chicagoje 1902 m., išėjo mokslus Chicagos arkivyskupijos seminarijose.

PARDUODA 100 MIL. PASKOLŲ

Continental Illinois National bankas nusprendė parduoti 100 mil. dol. blogų paskolų, paimtų prekybos reikalams, nejudomai nuosavybei įgyti, energijos gamybai ar asmeniškiems reikalams.

SVEIKATOS KLUBAS

Naujas sveikatos ir sporto klubas bus pastatytas Chicagoje, Illinois Centre, prie Fairmont ir Amoco rūmų.

BANKRUTAVO „CHICAGO" TEATRAS

Miesto centre veikęs Chicago vardo teatras paskelbė bankrotą. Jį laikiusi bendrovė pareiškė, kad buvo paveldėjusi tiek skolų, jog nebeįmanoma išmokėti.

BRANGS NUOMOS

Chicagos šiaurvakariniuose priemiesčiuose ateinančiais metais nuomos pakils 5%.

x „Kernavės" tunto 30 metų sukaktuvinis pokylis bus spalio 1 d., šeštadienį, 6:30 v.v. Balzeko muziejaus „Gintaro" salėje. Pokylį praves dr. Vitalija Vasaitienė. Meninę dalį atliks muzikas Edis Punkris. Gros „Gintaro" orkestras. Kaina — 25 dol. asmeniui, 15 dol. studentams. Rezervacijos tel. 422-4288 ir 523-9162.

x Mutual Federal Savings ieško kasininko-ės (teller) pilnam laikui. Reikia mokėti rašyt mašinėle. **Skambinti 847-7747.**

(sk)

x Dėmesio norintiems vykti su sportininkais į Australiją š.m. gruodžio mėn. 20 d. Vietų skaičius ribotas. Prašau skubiai registruotis pas **American Travel Service Bureau, 9727 S. Western Ave., Chicago, IL 60643, tel. 312-238-9787.**

(sk.)

x Tiktai $637.00 — viena savaitė asmeniui Meksikoje — Puerta Vallarta, nuo lapkričio 3 d. iki lapkr. 10 d. Apmokėta: Skridimai iš Chicagos ir atgal, kambarys dviese ir maistas. Dėl informacijų kreiptis į **American Travel Service Bureau, 9727 S. Western Ave., Chicago, IL 60643. Tel. 312-238-9787.**

(sk.)

x Ligos draudimas atvykusiems iš Lietuvos ir kitų kraštų. Kreiptis pas A. Lauraitį, A & L Insurance Agency, 4651 S. Ashland Ave., Chicago, Ill. 60609. Tel. 1-312-523-9191.

(sk.)

x Dėmesio! Jeigu ruošiatės pirkti ar parduoti namą Cicero, Berwyn, Riverside, Westchester ar kituose vakariniuose priemiesčiuose, **kreipkitės į Alex Realty, 5727 W. Cermak Rd., Cicero, IL. Tel. 656-2233.** Įstaigai vadovauja Aleksas Šatas ir sūnus **Viktoras. Viktoras Šatas** — profesionalas nuosavybių apkainuotojas. Įvertina palikimus. Jo patarnavimu naudojasi bankai, taupymo bendrovės ir privatūs asmenys. **Jeigu mes negalim parduoti: mes galim patys nupirkti!**

(sk.)

x Dėmesio Video aparatų savininkai! Galbūt esate pastebėję, kad užsieninių vaizdajuosčių negalima naudoti amerikietiškos gamybos rekorderiuose ir atvirkščiai. Norint vaizdajuostes panaudoti, reikia jas „išversti" — pritaikyti. Už labai prieinamą kainą IHF Productions pritaikys jūsų vaizdajuosčių kasetes greit ir tiksliai, naudodami „state-of-the-art digital" aparatus. Kainoraštį galite gauti atsilankydami arba parašydami žemiau nurodytu adresu, arba skambindami 312-436-0038. Taip pat čia galima pirkti arba išnuomoti lietuviškų dokumentinių filmų. IHF Productions patenkins visus jūsų video pareikalavimus. Sav. Petras Bernotas. **IHF PRODUCTIONS, 3015 W. 59th St., Chicago, IL 60629.**

(sk)

x Dirbantis vyras ieško kambario su baldais ir virtuve, arba be virtuvės. Rašyti: **John Barton, 4401 S. Talman, Chicago, IL 60632.**

(sk)

x American Travel Service Bureau parūpina lėktuvų bilietus atvykusiems iš Lietuvos, kurie turi skristi iš New Yorko ir Washingtono į Chicagą, Los Angeles, Cleveland, ar kitus miestus. Taip pat turi žmogų New Yorke, kuris sutinka atvykstančius iš Lietuvos ir juos palydi skrendant į kitus miestus. Tą patį patarnavimą atlieka ir grįžtantiems į Lietuvą. Kreiptis į **American Travel Service Bureau, 9727 S. Western Ave., Chicago, Ill. 60643. Tel. 1-312-238-9787.**

(sk.)

x NAMAMS PIRKTI PASKOLOS duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinamais nuošimčiais. Kreipkitės į Mutual Federal Savings, 2212 West Cermak Road — Tel. **VI7-7747.**

(sk)

x Darome nuotraukas pasams ir kitiems dokumentams, kurias galima tuojau atsiimti. American Travel Service Bureau, 9727 S. Western Ave., Chicago, Ill. 60643. Tel. 238-9787.

(sk)

x Greit parduodu vienos ir dviejų šeimų namus Chicagoje ir apylinkėse. Skambinkite **RE/MAX FIRST, Rimas Stankus,** tel. **361-5950** arba **636-6169.**

(sk)

x Veltui kambarys nerūkančiai moteriai gyventi su pensininke. Atlyginimas už patarnavimą. Dėl informacijų skambint po 6 v.v. tel. **599-7128.**

(sk.)

x Reikia gero automobilio? Didžiausias vartotų mašinų pasirinkimas **West Suburban Auto Sales, 1100 Lake, Melrose Parke. Tel. 343-7990.** Įsitikinkite — mūsų kainos žemos!!!

(sk.)

x Dėmesio svečiai iš Lietuvos! Iki rugsėjo 26 d. būsiu Lietuvoje. Grįžęs vėl siųsiu **kargo,** parūpinsiu **video, stereo** aparatūrą. Siunčiu ir į kitas JAV valstijas. Rašykite praneš dami savo telefoną. **Romas Pukštys, 9040 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL 60457, tel. (312) 430-4145.**

(sk)

x Baltic Monuments, Inc., 2621 W. 71 Street, Chicago, Ill. Tel. 476-2882. Visų rūšių paminklai, žemiausios kainos, geriausiomis sąlygomis.

(sk.)

x Optical Studio, 2620 W. 71st St., atostogauja iki **rugsėjo 29 d.** Svarbiam reikalui esant, skambinti **476-2242.**

(sk)

Advokatas
GINTARAS P. ČEPĖNAS
2649 W. 63 St., Chicago, IL 60629
Tel. — 776-5162
14300 S. Bell Rd., Lockport, IL 60441
Tel. 460-4866
Valandos pagal susitarimą

Advokatas Jonas Gibaitis
6247 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629
Tel. — 776-8700
Darbo val. nuo 9 iki 7 val. vak.
Šeštad. 9 v. r. iki 1 val. d.

ADVOKATAS
Vytenis Lietuvninkas
2501 W. 69th Street
Chicago, IL 60629
Tel. 778-0800
Kasdien 9—6 val. vak.
Šeštadieniais ir vakarais pagal susitarimą.

ADVOKATAS
ALGIRDAS R. OSTIS
201 E. Ogden Ave., Ste. 18-2
Hinsdale, IL 60521
Tel. 325-3157
Valandos pagal susitarimą

Australijos dainininkai pasirodys ir Chicagoje. Iš kairės: Zita Prašmutaitė, Virginija Bruožytė, Tomas Zdanius ir Arūnas Bruožis.

Nuotr. A. Lipšio